Контрольный экземпляр

Массаш мехкашкара пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIайн обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Советан Министрийн Советан орган

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

№ 89 (4501). | ШИНАРДИ, 18 МАЙ, 1971 шу. | Мах 2 кап. | Газета арадувл 1923 шера денз

ЦХЬА БАРТ БОЛАШ

Укх деношка хоржамашта хьалхарча совещани гулбеннабар № 870 йолчу Назрановски хоржамийн округе чуйогIуча предприятий, колхозий, совхозий, учрежденей викалаш.

Къамела де дош лу «Электроинструмент» завода корттерча технолога Сагов Закрена.

— Тха заводе хиннача хоржамашта хьалхарча собрание гулбеннарашa массанa раьза а волаш № 870 йолча Назрановски хоржамийн округе гIолла РСФСР Лаккхехьарча Совета депутаталла харжа кандидаталла оттавина Нохч - ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума председатель Оздоев Исмаiалийн Къурейш. Тхойн коллективна цIерaгIa аз шуьга дех из кандидатура хьалловцийта.

Дот - уйла цаI йолаш бар къуьгIехьагIа ухкаве къамела де «Горскнефть» НГДУ инженер К. Гаслоев, МалгIабика района «Ингушский» совхоза бохало С. Аушева, «Кавказ» колхоза къахьегамхо М. Максимова, кхыбараш. Цар массаи цIоагIа раьза хинна хьалхьацар «Электроинструмент» завода коллективо хоржамашта шоай хьалхарча собрание РСФСР Лаккхехьарча Совета депутаталла харжа ОЗДОЕВ ИСМАIАЛИЙН КЪУРЕЙШ кандидат оттаве баь соцам.

Шоай округерча харжархошка хьайкарал дир совещание хинначар, доверении нах хержар.

Урус-Мартана, Ачхой-Мартана, Ведана районашкара бьхка викалаш вIашагIкхийттабар Урус-Мартана районни культура ЦIагIа.

Совещание вггара хьалха къамель де дош лу Урус-Мартана района «Гойтинский» совхоза директора, Социалистически Къахьегама Турпало нов. Катермахсана.

— Оха хоржамашта тхоай хьалхарча собрание массана цIоагIа раьза а волаш РСФСР Лаккхехьарча Совета депутаталла харжа кандидаталла оттавина ВАХАЕВ ВИСИН РАМЗАН. Совхоза коллектива цIерагIа ухкаве кхыь районерча предприятей, колхозий, учрежденей харжаркой викалашкара аз цIоагIа дехар ду тха кандидатура хьалловцийта.

Из кандидатура хьаллаца шоаш раьза болга хьагойташ къамель дир совещание Ачхой-Мартана района «Лермонтовский» совхоза звеньевойс. И. Чагаева, Ведана района «Сельхозтехника» объединене бохлочо С. Муртазаева, Ачхой-Мартана района «Самашкинский» совхоза партиина секретара В. Смирнова, кхычар.

Дукха нах гулбеннабар КПСС Нохч-ГIалгIайн политпроса ЦIагIа укх деношка. Уж бар РСФСР Лаккхехьарча Совете хоржамаш дара № 878 йолча Ленински хоржамийн округе чуйогIача предприятей, учреждений викалаш.

Къамель де дош лу Грозненски ремонтно - механически завода электросварщика В. Бунина.

Тха собрание хинначар цхьа барт болаш РСФСР Лаккхехьарча Совета депутаталла харжа оттаевь Российски Федерацехьча мехкашкарча гIулакхий министр Титов Федор Егорович. Федор Егорович дукхача шерашка партийни а советски а органашка беккхокхаме балхаш даь ва. 1963—1966 шерашка КПСС Нохч-ГIалгIайн обкома хьалхара секретарь хиннав. Цул тIехьагIа Венгерски Халкъа республике посол хинна, хIанз РСФСР кхычи мехкашкарча гIулакхий министр волаш тешаме шийн дехкар кховчашдеш ва.

Цул тIехьагIа совещание къамель дьйна «Старогрознефть» НГДУ оператора З. Донимешко, Грозненски гарнизона викала Н. Додонова, ВЛКСМ Старопромысловски райкома секретара С. Сатаровас, кхычар хьаллацир из кандидатура.

Малгiабика района механизаторашь хьажкIаш дIаера тIехьабусаш ба. Бакъда, шоашта гьына а воцаш, механизатора-м ва цар хьокхам оца магаргболаш.

Ер дийттлагIа шу да «Ингушский» совхозе Келигов Уматгире болх бу.

ХIанз из тоьза механизатор чуйина хьажкIаш дIашоц воала. Массехк шера вIаштта капитальни ремонт ца еш лелача шийн трактора тIехьатесса СКН-6 яха сеялка сеяльщик а воалаш лелаш во. ХIара дениа йола норма 120—130 процент кхоачаш ца еш цхьа ди дIа а дахийтац У. Келигова. Тха корреспондента С. Хакиева даккхача сурта тIа шоана гу механизатор нов. Келигов.

СОВГIАТАШ ДIА ДАЛАР

13ча мая Н. К. Крупскаей цIерагIча культуре Двореце Къилбаседа - Кавказски машинаькъе Грозненски отделене болхлой торжественни собрани хилар производстве зьалаза латтараш та правительственни совгIаташ дIадалара хетаь.

Мутьаш дIа-юха кхачьаре пхе шера хьажа заденаш кхочашьече а машинаькъе транспорта технически средстваех пайда эцара эффективность лакхъяча а толамаш дахарах машинаькъе транспорта Грозненски отделене кхьаза латтача 96 сага правительственни совгIаташ деннад.

СССР Лаккхехьарча Совета Президиума цIерагIа совгIаташ кхоачадьраьшта орденаш медалеш дIалелар гулбеннараша безаме тIенийцаме КПСС Нохч-ГIалгIайн обкома шоллагIча секретара нов. Г. В. Вахаева.

Ленина орден елар ин. А. Г. Богомолова — вагонашка хьожачов, Г. Г. Богуна — Гудермеса станцерча локомотивни депо машиниста, Г. П. Поповна — Грозне станцерча сигналиста; Октябрьски революце орден елар ин. Г. Н. Дегтярева — Грозненски наькъа дистанце бригадира, Г. М. Кабацкова — Грозне станцерча локомотивни депо слесара; Къахьегама ЦIеча Байраха орден елар ин. Н. М. Арапиева — Грозненски наькъа дистанце бригадира, М. Мутаева — Гудермесси наькъа дистанце вонингIе о а ч а монтера, дукхача кхычарна. СовгIаташ денначарашь дег тIара даькъала бийцар нов. Г. В. Вахаева, къахьегамо доаттий толамаш дахар а хьо доаш бакар а поуш лоаца бенначар.

Шо къамел дечо тайна нов. Г. В. Вахаева торжественни собране дельа лоацараш дийцар КПСС XXIV съезде исторически решеней уж кхочашьяра денъарча машинаькъахой декхарийх хьакъехье.

СовгIаташ деннарий цIерагIа собране къамельаш дир ин. Г. Г. Богуна — Грозни станце локомотивни депо машиниста. Партенан правительстванан берна елар цар шоай къахьегама лаьккха мах берах, КПСС ЦК-ана Советски правительстванан дош делар машинаькъе болхлоша мIсагIча пятилетка заданеш толама кхоачашьяра шоай беррига низаш тIадохийтаргхилараx.

Хоза кийчъя а МалгIабика района «Алханчуртский» совхоза агитпункт. Эшаш доза литература да, съезда материалаш тIайола газеташ укх.

Цудухьа дукха нах чуух агитпункта, кхьабараш хIанаж хьал-техха яьнача харжархой списокашка хьожаш ба, вожаш агитаторашка пхьаша хаттараш деш хул.

СУРТА ТIА: хьоза агитатор Ахриева Радиихан (аьттехьа урадлаттар) харжархошца беседа еш я.

БУРУВДЕТТАРИЙ ТОЛАМ

Пятилетка хьалхарча шера план хапал доалха кхоачашъяра лакхара социалистически декхараш тIа а ийна Октябрьски революце орден лелеча «Старогрознефть» НГДУ мехадаьттахошa дIайолаь инициатива хьал а даьна тьинаре къахьегаш ба укх шера Малгобекски бурувтохара балхий управление бурувдеттараш. Царна юкъе хьалха латтарех я Галоев Iийса керте латтача бурувдеттарий бригада коллектив. Цо № 903 йолча скважина проектагIа тоха деза буруо 3800 метр йолча, хIиналеньа техад 2920 метр. Бурув тохара пхеа бетта задани тIекхоачашьяьй бурувдетта мастераш А. Колосовский, А. Н. Атаршиков, Г. Попхазе керте латтача бригадаша.

С. ТЕМИРАЕВ.

Малгобекски бурув тохара балхий управление начальник.

СОВЕТСКИ ГРУЗЕ ШОВЗТКЪЕ ИТТ ШУ

Новкъоста Л. И. БРЕЖНЕВА даь къамель

Деза новкъостий!

ДоттагIий!

ХIара халкъа вахаре я цуча цIаьхха хувцайолийташ цуч истоье керда зама хьеллаш йола событеш. Гуржий халкъа цу тайпара событи а хиина дIаэттад 1921 шера Грузе Советски Iедал дIакхайкадар. Шовзткъе итт шу-сел йита дукха ха яц къаметтел пхьая сага вахаре а. ХIаьта халкъаштен паччахьалкхенаштен, — из вIаллa дукха а яц. Тайпнара да, социалистически Грузен цул Коммунистически партен 50 шу хилар деалу ди, цун башха-декача республика къоналеи из тоаларен цIей даркIа мехаргдолаш да.

Iалаьмате хоза хёт сона укх дезача дийнахь юха а шуца цхьана хьаша-ла везача шун столице се волаш. Мукъаба сона, деза новкъостий, Советски Союза Коммунистически парте Централни Комитета, СССР Лаккхехьарча Совета Президиума, СССР Министрий Совета цIерагIа, беррагача советски наькъа цIерагIа деза цIей — Гуржий Советски Социалистически Республикаа Грузе Коммунистически партен шовзткъе итт шу дизар шун, республикерча беррагача къахьегамхой, беррагача коммунистий дег тIара даькъала душа.

Халача, хьуваш, урагIа тIахилача кхьегьалиа гIолла бIаьн а заздаш а шерашка ихай Грузи. ГIаьрахой полчацаш магагто сакха шийна тIанйзай Закавказья. Цу лаьттанна тIа ца кхоалаш мала висаь. ХIаьта а гуржий халкъа тIанйттача сагетонаша из кагдаьхаш, кхолламаш деш дола цун хьинар дIадахьикхедац. Цу хьинаро чуйерача гIерсий гуннаштей овсаьрен инкъера массава а юкъайнаьней Грузи. Цхьабакъда, гуржий халкъа творчески гений ший биззача боараме, ший биззача низаца хьеллаенанац эксплуататорски строя гIабаш тIера Iохкайсачул тIехьагIа мера.

Даим уллача лаьво кIайзамча Кавказа лоамашта хIанзалца цIаьхха а бIаргалайналап массен социальни творчество сеналара цIоагIа аьенна, халкъа дег чура боагIаш бола сердалонцара, паргIатонцара, прогрессацара сецпа бокхаа безам! Исторически лоацаза юкъагIа хьалха Российски импере ах феодальни хиннача истарча моттигех хIанзара промышленность а цIоагIа дегIабена юрта болхам а болаш йола социалистически пачхалкхе, массанена а йоазув-дешар кхош, хьалха латта Iалмен культурен йолаш йола республика хиннай. Василий Павлович Мжаванадзе доклада тIа кхьаьгIа кхехьекха гуржий халкъа исторически кхелий лелалерча гIулакхийн никъ дего кьоабал ца бенн цIаьхха а бусарбац.

Сога цIоагIа сийле йола гIулакх а кхочаш, юбилейни торжествашка кхаа вийзав са Украина, Белоруссе, Казахстане, Армене, Азербайджана 50 шу дизарца хувааденна. ХIара уж сийлаха денош белгал массаза доах Советски махка турпал истори юха кердадоалаш сийна хеталора вайна, цIаьхха а кхы цIаькха а уйлаша бора вай вежарашка дола халкъаш социализмага, доттагIалга, къоагIонга хиийла никъ. Тахан со, хьмбола новкъостий а сакха, шун хьаша ва. Грузе хьаша ва. ХIаьта укказа а, цIей долийши безам буаши шуца цхьана воача кхана, цIаьхха а белгалдакхьа безам ба са. Грузе хьабенен хьош болин сийлакь-боккхача сотрудничества кинь хилар.

Социалистически общественни строя маIано ше, ленински къамий политика парте дерригIа чаккхьяро вай мехка халкъаш кхотадаьлд, советски общество дегIанхувла ях. Советски Союзерча дерригача къамийн народностийн хьинаря творчествои дукхьола лакъаргбоаца хьет а бь дIаоттадаьлa цар доттагIал. Нагахьа сат йаш даь дайа даьдаь дайн лаьттаца, шоай культураца, шоай меттаца, шоай традицешцен обычаешцен цIаькха боаргбоаца безам [illegible] дог-уйла доацаш. Цхьабакъда из дог-уйла — патриотизма дог-уйла — социалистически общество къамени гонахьарча доттагIашка дола безам дIахета Iодала, кердача хувцадаьлар хьалхадаьлар дIахетаIал кердача чулоацаме хьалдуз.

Вай дерригаш а, моллагIча республике вай хаке а, советски патриоташ да, цхьан социалистически Даьхен бераш да. Вай хьамсара лаьтта, вай Дай-мохк — уж я Тайжача океанагара Балтийски фордага, Къилбаседа Шиа океанагара Памирагех Кавказагех кхачалца бIарг ма кхоаччав пха аренаш. Цудухьа цу лаьттан тIа наькъа кулгаша хьа мел дань хIамаш — башха-дика горадаш, Iалаьмате йоккхий промышленни комплексаш, тоалеиа кхаш, электростанцей кхокадаш, хуьбийн культура гинзаш — из доала хIама юкъарча къахьегамах хьахнийнар, вай юкъара доалахье, советски халкъа доалахье я.

Дохаргдоаца халкъий доттагIал социализмо хьаилийтад. Из хьахеллад вай общественни строяь, ленински парте къамий политика. Цхьабакъда, хун овлаш пачхьа Росс халкъаш самодержавене дукхалерча, эксплуататашвен Iадалан дукхаларча къовсамхошца цхьан мугIаре дIайттача исторически замах чу йолх хIоарета. Цу мугIарера биззa йола моттиг лаьцай гуржий халкъа къовташа а.

Грузерча революционни къовсама истори хадаргдоацаш дувзадена да россий халкъа. Кавказа дерригача халкъий революционни болама историца, Владимир Ильич Ленина гIулакхашцен хьехамцен. Гуржий халкъо шийна юкъера хьаоттабьча боккхийча революционерашца — Джапаридзе Алешаца, Кецховели Ладоца, Махарадзе Филиппаца, Орджоникидзе Сергоца, Сталин Иосифаца, Цхакая Михаца, Цулукидзе Александраца цхьана юкъара пролетарски гIулакх бахьан долаш къовсам лоаттабьаб Михаил Иванович Калинина, Сергей Миронович Кирова, Курнатовский Викторен, Флеров Иванен, Шаумян Степанен, Спандарян Суренa, Камос (Тер-Петросяна), Азизбеков Мешади, Нариманов Нариманен.

Укхаза юха а кердадаха безам бар са, новкъостий, соах Ереване юбилейни торжествашь йолча хана айса доаладаь хиина ленински деша. Ераш да уж дешаш: «Вай-м Кавказе а итт шера совгIа цхьан социал-демократически организаце цхьана болх баьб социал-демократаш гуржаша, парца эрмалоша, парца татараша, парца эрсаша. Из дьоса лоц дац, къаний дош пролетарски IедалагIа къоастадар да. Эттара нийсагIча тайпара къоастадера[1]. Бехь долаш да, новкъостий, марксизмана керла тайпара бола из шита къоастадела техкар революцаш гражданеки тIемен дуIашка, пятилеткай хьашка. Сийлахь-боккхача Дай-мехка тIем тIа лоаттадьача къовсамашка. ХIаьта цу дерригача тоьжамех из чинх а даьлар.

Грузе болхлой классо, къахьегамхоша гIадбаха гIанйиар Петроградё герз хара а ийша яь восстани котьхлярах бола кхьэ. Цхьабакъда, кхыча мехкашкарча империалисташа хьаллоаш хилача гуржий меньшевикий, эрмалой дашнакий, азербайджански мусаватистий вIашIехьааьаар Закавказе хиина Советски Россех дIакъовстае. ВIашта кхаь шерий цкъа немецко-турецки тIакха англо-франко-американски интервенташ меньшевикаша цхьана Грузе Советски Iедал цIоагI йа дьлийта, пушах империализма молоши е гIертар. ХIаьта цу дерригача шерашка Грузе къахьегамхошa большевистски партийни организацей кулгаца къовсам лоаттабиаь империалистатен икр меньшевистски марионеткаштен духьале.

1921 шера февраль гуржий пролетариато восстани яь халкъа гоама йолча меньшевистски режима духьала. Антанта империалисташкара герза новкъостал лейа бьлар меньшевикаш. Грузе ревком гIайттарий цIерагIа Ленина правительства кхайкар. «Оиса сатуве, тхо вог тийша да, — йоаххар цу исторически документа тIа, — сийлахь-боккхача пролетарски революце меттал, сийлахь-йоккхийча материальни торохий а моло низ ца кхоачача къовсамаштхоаш цхьа дутаргдоацилтах а керда хьайхиннача Грузе Социалистически Советски Республикана новкъостала боагIаргбелах а». ГIайттараша новкъостала ЦIа Эскар дехад. 25 февраль кхьахьхай шун къалара столица Грузи советски а хиина хIаьттай.

В. И. Ленин ше хиина кердa социалистически Грузе бахьан долаш лоаттабеча къовсам гуржий коммунисташта даим новкъостал даш. Шоана, бокъдар дийча, дика йовзаш я Грузе боахама культурен хьалхьара хьалдача проблемашка хьажа цуна ха керайхоагIаш хиина хилари тешал деш йола дукха выступленеш, письмеш, телеграммаш.

Ленина хьалхадьхьараш теркал а деш, Российски Федераце, кхыча республикаша вежарашта деча новкъосталах ког гIертолга а еш, советски Грузе къахьегамхоша толаме ларх елар социализмица. Хьалхарча пятилеткай шерашка республика дIалаьшца хьалйир заводаш фабрикаш, колхозаш а совхозаш а, библиотекаш а, школаш а, вузаш. КIоарта социально-экономически артаIонаш йир культурни революци чакхьийннар. Боккъонца бехь а хиина дIалатдар Грузе социализм котъялар.

Укхаза, укх зале, ба вай парте сийлахьча ленински коворта некхалаш — Грузе болхлой класса Iедалах оттадар духьа къовсам лоаттабьараш, гуржий лаьтта тIа социализм хьалъяраш. Мукъаба сона, боккхача безамца, цIеначa дег тIара революцей халхарча пятилеткайн ветеранашка моарщал дале, уж цIоагIа уккхцIена болаш, пхаерча вахаре дукхача шерашка бахар лоаш лоацa баххa.

Эшабергбоаца кердача строй йиа вай мехка дерригача халкъаш бIарача къьана кхотадаь йола советски

(Чаккхе 2-ча агIо тIа).

[1] В. И. Ленин, Соч., биззa гулдам, т. 45, агI. 162.

[2] «Грузе Советски Iедалах оттадар духьа лоаттабаь къовсам». Документашни материалаши, Тбилиси, 1956, агI. 659.

БЕРРИГА НИЗ — ЭКОНОМИКА АЙЯРА

Къахьегамен политически хьинко цIоагIа айденачa хьалашка Советски Союза Коммунистически парте XXIV съезда решенеш кхоачашъе болабеннаб Сунженски района Кирова цIерагIча колхозе къахьегамхой. Съезда решенешка хьахьекха ма дий юрта боахам дIахо дегIабоалабара, лаьттанцарен хьайбашкарен йоала продукци дикка дукхагIа яхара хьадла хьакъаш.

Тха боахам, хоаш ма дарра, дукха ха йоацаш а районе тIехьадусача боадахех цаI бар. Из хьалъейбе лаьрхIар коммунисташа, активо, ерригача коллективо. Даим цар теркама юкъмоттиге латт колхоза экономика цIоагIьяр, юртбоахама производство эффективность лакхъяр сакха доза деш.

Боахам айбар духьа лоаттабеча къовсаме керттера уйла тIахкийтар доакъарий базане. Цу гIулакха дукха хIана даьд оаха. Керттерча дийнахе лаьрхIа доакъарий культурай хьуькъан лаакхбелла хар, хIаьта доакъараш дукхагIа дахара йола керттера резерв пухаш а хилар. Цу гIулакха вIашагIкхьалар хIанз коммунист нов. М. М. Верещагин керте латта къаьстта доакъараш кийчду механизировании звено, доакъараш кийчдеш болча механизаторашта моральни материальни стимулировани яра система оттайир. Дукха хIанаш даьд колхозе хьайбий боадамарча халача балхашта механизаци яра. ХьалъгIий, кормо-сешаш, доахан электромеханически деттала юкъедоаладаьд, кхо дахара балхашта механизаци яьй. Даим уйла яй доакъараш кийчлеча керда технологи юкъейоалаяра. Витаминий бьлий хьоаз доаха агрегат оттаьй. Ерригаа йоа активни вентилировани методагIа кийчьий колхозе, хIаьта из бахьан долаш дикагIа хинна кийчдеш йола доакъараш. Кхоташ лелача механизации яьй доакъараш кийчдаргаран дIадехкаргарен дIайолаь фуаш гулдарта кхачилча йолча ерригача процессашта. Хьайбай боахаме хьалхашта механизаци ерш доакъараш кийчдаре технологен хьакъьера тха опыт дIаэна района а республика а лукхача, колхозашкарен совхозашкарен болалой ях. Дукха дика хIамаш де баьцнарча кончайрах ала а. Цу дерригача хIамаша йиш хилийтай дIадахе шу рентабельно чакхдаалха а пайда бе а.

Колхоза хьалхашка доккхий декхараш латт кердача пятилетка хьалхарча шера. Ала дезаш да, ер шу тха къахьегамхоша къахьегамен политически хьинар КПСС XXIV съездо цIоагIа айдьта хьалашка дIадоладаь хилар.

Белгалдаккха доадоагIа, хьалхарча квартала декхараш боахамо толаме кхочащдаь хилар. Квартальни планаш совгIа яччахьалхеита дехкад 500 центнер дулх, 234 эзар фуъ.

Дика къахьийгад хьайбаш лелдераша. Коммуниста нов. С. Х. Хатагова кулгалдеча шурий-товарни ферма планагIа 350 декхарегIа 380 центнер йоха ваш хиннача метте, 400 тонн совгIа еххай шура. Съезда сийна лелаьча вахте тIехьяка къахьийгад тха районе а республике а хьалкагIарех цаI йолча доярка, РСФСР Лаккхехьарча Совета депутата коммуниста нов. М. А. Рыбалкос. Цо керда шу хьадоладелча, дела денна хIара кхоабача Iаттагара 15—17 килограмм шура йоах. Ше лелаечча доаханe хIора Iаттагара хьалхарча кварталe 1365 килограмм шура еххай шера декхарегIа 4900 килограмм яккха лаьрхIа хиннача метте. Съезда сийна тIайача хинна шоай декхараш дикка дукхагIа тIехкоачаш а зарь. ДIахо Йинаре къахьегаш ба доярками А. Сайчаева, Галаева, К. Дзортова, В. Васильева. Iаьсий лелдераш В. Прохорова, В. Власова, М. Кравченко, кхыбараш.

Чуотладаь механизированни хьисане доахан кхоабача дика толамаш доах скотника Б. Гелогаева. Чуотлаэдаь латтача хIара хьайбанна деннеи бийсанен кило-граммега кхачилча дулх тIакхетийт цо.

Вашка-дика толамаш доах колхоза коа гIара оалхазараш лелдераша. ПланагIа 930 эзари декхарегIа 1100 эзари фуъ доккха дезача метте хьалхарча квартале 1164 эзар фуъ дехкад цар паччахьалкхенга. Тха коа тIара оалхазараш лелдераша цу кхьа хIара котама тIехьаре 71 фуъ гулдаь шера планагIа лаьрхIар 170 а декхарегIа 200 а фуъ долча метте. Колхозе юкъера лаьрхIача хIара кхоабача Iеттагара 712 килограмм шура яьккхай. Иштта хиндолча толамаш доах тха ма лелдераша а.

1971 шера хьалхарча квартале социалистически яхьа итогегIа КПСС Сунженски райкома бюроси къахьегамхой депутатий райсоветон яьча решенегIа Кирова цIерагIча колхоза карара кара тела Цие байракх еннай. Из, шеко йоацаш, тха коллективо бьнна балла база мах бар да. Из байракх шу чакхдаллалца карара ца хийтар духье боккха болх дIаболабаьб оаха хIана бригадайн ферман коллективашта юкъе, хIаьта цу гIулакха тха аттув а бергба. Иштта дет тха беррагача колхозхошта.

Берригача бригадашна дика вIашагIехьдаьха лел бIаьстан юкъе кхашка ду балхаш. Эттара хьалха ала дезаш да, цу бригадашка механизаторий къахьегамах викордIно - премиальни мах а телаш нарахаш йолча механизировании звеньяи вIашагIьекха хилар. Къахьегам цу тайпара вIаштIехьбаккхара дахьве опыт йолаш ба тхо дIанз. БIаьстаи юкъе кхашка деш доаи балхаш 22 марта заба тIа мажийн кхахаргара дIадоладар тха звенош, хIаьта шоай дийнахь 1315 гектара тIа из болх чакхбаьккха а хьлар. Иттара ма хьажиге а мажийш дахе йоеелар уж гуракь хийнача ялаташта, хIаьта из болх а массехк дийнахь чакхбаьккхар. Лаьттанна тIоадал соцаеш беча балха тIа къаьстта бехьа хьлар А. И. Дороховен Н. Е. Евдошенкон звенош. Царех хIаране 28 гектара тIа бакха безаш хиннa [illegible] 50 гектара тIа баьккхар. Царна юкъе а баьнне дика къахьийгар кхыча механизаторашa а. Колхозе шоай хинкаьа дIайийнай бIаьстан юкъе ца культураш — кен, горох, сенажа лаьрхIа вIашагIьеньа горох-кен, ганараш. Минеральни удобренешца подкормка яьй гурахь дIадийнача дерригача ялаташта. Хьалха кхачи культураш бIаьстан юкъе дIадоча дика толамаш даьхад коммунисташа-механизатораши ин. А. Растульхос, Ф. Ерисаева, А. Радина, М. Гербей, Ш. Халухаева, дукхача кхычар. Колхозе дIа мел йийнача хIамашта шортта органически минеральни удобренеш тайсай. Моттигера удобренеш кийчьеш, кхашка дIакхухьаш, дIатувсаш а тха коммунист И. Д. Шевляков керте латта лаьттан берхат совдоаха къаьстта бригада. Аха лаьрхIача лаьтташка соахи цу бригадаи дIадийхьар 16 эзар тонн совгIа кно, хIаьта укх шера 30 эзар тоннал кIезигагIа доацаш хьоргда цо из. Цу гIулакхо тха вIаштIехьдоалийтаргда укх шера 12 эзар тонн силоса, 2 эзар тонн тарга яьза, 2 эзар тонн совгIа корнеплодий, 7 эзар тонн тарга клата яккха.

Тха боахама керттера лостам хьайбаш продуктаи йоахалга хургболаш ба. цудухьа оаха хьалкхеда диза тхоай доалахьара, дерегIа, пайданагIа доза хойтьараш.

Шурен хулийн дикка дукхагIа хьоахийтаргдайча керттерча резервиех цаI — дукхачa шерашка хадданза бевнаш хургйола хьалгIехаш хьвар. 1972 шера 240 гектара тIа хургьа тха уж, цу гIулакхо тхона новкъостал дергa тхоай боахам эттара толамагIа доача боахамашта, нийсса дIаоттабе. Из болх оаха хIамале а дIаболабаьб. Хий дехкаш хургьа даьгIенаш. Цу гIулакха тхона цIоагIа накъайоал вокха хьалха латтача боахаий опыт. Къаьстта болх бе йолаьбоийтаргбоаш а доахана дехка гIожа доакъараш кийчду пех. Цу тайнпара, оаха пайда ма производстве эффективность лакхъяра йолча ерригача тхоаф торонех, оаха доала хIама, дунь парте XXIV съезда решенешка белгалдаьккхача тайпара боахам сихагIа дегIабоалабаран рентабельни хилийтараш.

Партийни комитето, цеховой партийни организацеша шерра болх дIаболабаьб партийни комсомольски дешара ерригача звеньяшка съезда материалаш хIоаргта Iомаяра. Тха пропагандисташа, политинформатораша, агитатораша, «Знание» яхача общества юкъаяхарча организаце кхетамцен хIара къахьегамхочо дикагIа дIачулоацаргйолча тайпарен хьех съезда материалаш. Укх деношка собранеш хилар бригадай фермай ерригача коллективашка. Колхозхоша массане а цхьатарра лаьрхIах шоай юкъерча собране съезда сийна лелачача яхь тешаш кхьэ лаьгI ца йолийташ дIаяхьа а 1971 шера декхарел совгIа паччахьалкхенга кхы тIа а 500 центнер дулха, 2500 центнер шурий йоахеа, 1—1,2 миллион фуъ доахе а. Из хоькха декхар ба, дале а, дукхача къамех болча йишдех латтача тха коллективага кхоачашдулургдолаш да. Уж дерригa гIулакхаш каргIдувлача доацца дагьа лоаш наха юкъе болх бара е иза а, е хьинар а ца кхоачча тха идеологически болхлоша. Белгал ца даьхача кийса хургдолар наха юкъе къаьстта дика, кхетамца болх беш [illegible] политинформатораш коммунисташ ин. С. Х. Хатагов, Н. Г. Наумов, И. Ф. Трепачко, агитатораш — П. Г. Калайтанов, Н. П. Шевляков, В. М. Ерошов, В. П. Кузнецов дукхача кхыбараш.

Тха коллективо толамаш доалийта Iалашдеш йола керттера стимулаш а производстве а общественни вахаре а хьалхе тха коммунисташка хилар, организаторски идеологически балха юкъе цар хьинаре дакъа лацар.

Шоашта тIера бехктокхам йола кхетабеш а шоай колхоза экономика айяра дакъе шоашта хьалхайна оттайь декхараш кийчашхара шоай беррига низаш оарцагIдаха кийча а ба колхоза коммунисташ.

Ш. ФАРГИЕВ,

Кирова цIерагIча колхоза партокома секретарь.

ГРУЗЕ КОМПАРТЕН ГУРЖИЙН ССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕН ТОРЖЕСТВЕННИ ЗАСЕДАНИ

НОВКЪОСТА Л. И. БРЕЖНЕВА ДАЬ КЪАМАЬЛ

(ЧаккхенгІа. Доладелла 1-чу агІонгІа).

патриотизм. ГІалаьмате боккхача нуьцкъа хьагучаьнхьар Сийлахь-боккхачу Даймехкан тІеман тІемашкахь. Цу исторически къизачу Советски Союзан дерригачу халкъашца оагІув, агІо ца а тесна лаьттина Грузи. 1942 шеран гІаьри шеш ГІалаьмате дукха аьди хІаман а дайтаза моастагІчуьна аьшхьаьхьар Кавказан ломанашкахь чаккхьамкха. ТІом республика доаьхьаьнта, шуьн цІеш хоанаІерашта гарчта хьатІаттар. Лоамаш халача хьалашка оборонительни рубежаш хьалйиш Грузе къахьегамхоша. Доагача аьма дІайхача ди, кошка, туйран доглацна хІал, Іай хьаккача дерасгІа цар фронте лоаттабора тІема хоамаш, продовольстви, гера.

Майра легаш хиына тІемашкахь гуржий кегье болаш хьанача советски бІуьно моастагІа вода а вар, тІехьашка а къессар. Дуккхача къамак деттача Советски Эскарца цхьана гуржий бІухоша котален инзаь бахьар Кавказа лоамаш а юкъа болабеш Берлине кхачалца. Хьататтар дукха хьалхагІа деза сетийка сахьат, Рейхстага тІа урагІьахар цІе байракх — котален байракх. Иза хьалхьагІар мугІарарча Егорова, шуьн ведналоча — сержанте Кантария, воккхагІеоча лейтенанта Самсонова. Цулуьхьа ала мегаргдолаш да, царна цхьана байракха гІаш лаьца миллионаш салтий кулгаш дар, из ба Іоллер котало эзьаш хинкарий а, из бахьаш долаш шоай вахар дІадел[illegible] а.

Деза новкъостий! ЧІоагІа гІаддаке а болаш ноам бу из шуна, бІуьна кхетамна куьгалдаьеш а цу хана немецко-фашистски тІаьрахошта дукьала даьло тІемашка кьоналчалла турпалалла гойтарна а инарал-полковника Леселидзе селаш Советски Союза Турпала цІе яьна хиларах.

Константин Николаевич Леселидзе, бенъдар аьлча, аллха наІ хийнаь Іахар шитта. Гуржий халкъа майрача итташ эзараш болча къонгаша цІаккха йовгІоашин сийле яьккар шоай. Царех 137 сага Советски Союза Турпала цІе елар цу бІаьш шовзткъа эзар сонгІачарна орденаши медалаши елар.

Эггара телант йолашагІа болча советски полководцех цхьавгІа — 18 эскара командующа инарал-полковника К. Н. Леселидзеца цхьана хила вийзав са тІом беш. Фронте синхьа хьагучабоай ваьх. цига ду седьате хоа хьан фу маз ба. Леселидзе Константин сога дег чу вийхар гуржий халкъа эггара дикагІа йола къайлахь оамалаш йоахкаш хиларах. Из вар вахар дезаш а майра а, моастагІашца бирсан доттагІашца къаьршаш, сийдола саг, шийдаша волаь саг, доккхаь тьаькъал а дІайхадог а долаш вола саг. ТІем тІа карагІлийнача левалача гІулакхашта нийсса яр тьаг болх беш хиннавой къахьегама турпалаш. Грузе фронта тийлар самолеташ, автоматически гераш, герза кхыдола тайпаш, тІема хоаман, обмундировани, продовольстви. Госпиталаш а аь дІаоттаьь хинача Грузе больницашеш здравницашеш бІеша эзараш болча воарахоашта новкъостая воа фронте юхабахе. Гуржий халкъо дег тІара йоакхо йора эвакуацегІа кхача республикашкара тІабоилабаьраь. Цкуш кхы цІаьнхе а хьахьенхар халкъий лекийски доттагІал — дуккхача къамех латтача Советски пачхьалкхен низен эйар а хиларен чІоагІа ларда.

Сийлахь-йоккхача Котален 26 шу хилар лелар вай мехка массехк ли хьалхагІа. Доккха цІей дай гуржий лаьттан тІа а. Мукъаба сиха, [illegible] доккхача [illegible] Днепрах тІема [illegible]-аш, — хІинн вай [illegible] заселяне бараш а, радиоприемникаштен телевизораштен хьалхашка баІараш а дакъкъала буьйш. Дег тІаьи моаршал лу из шуна. Деза тІема доттагІий! Моаршал а лу, дакъала а буьш тІом тІа майра летаршен са ца кхоаеш къахьегамхоеш вайна котало йоахкарам.

Яхх бІаь эзар сонгІа тІемахошлар Грузе фронте. Царех хІара кхоалагІвар Советски Даьхен кортамукъален лоІами лорабеш тІом баь велар. Грузе гораташкех юрташкех хІана а дукха бІаргаго йиш я тІем тІа баьбаьча шоай хьошта моарошта, къонгашта Іаьрж делла Іаьржа дуаьар а дийха лела кханнах. Из Іаьрж вай сий деггалеш да. ЦІаьккха йиш а ма лулаб, шойм сий а цхьаьде тІема тІера лавьхьаьшрара юха цІа ца бераш бийзарий!

Фашизма йоха а из, маьршача къахьегама юха гІахийрало советски халкъ. Цу хана дела хІадахача тьаь пхьаь шера дІахьалхатиаьйа ГІалаьмате боккха гІа баьккхаб вай мехко, нерхача исторически этапе чу — коммунизм хьаьхьра этапа чу бениаб из. ГІалаьмате боккхий эргалонаш хинвай шуь республике а. Уж эргалонаш хьахьокх массадолча хІамо — городаш юрташ кердача куцо, керласе заводаш, электростанцеш, институташ, беркатеча латтий лергача кхаш. Уж хьахьокх къанаьгача цхьаха — болхлой класс, ахархой, интеллигенци кердача сибато а.

Тахахара гуржий болхлой класс — из да квалифицированни цхьаха миллионна хІана ади цьаьна дела эслар, царех ахан сонгІа барам ма-ьшра образовани йолаш ба. ХІанзарча предприятешка балхаш ду цар, чоалхане механизмаш, боккхача лоархІаме оборудовани, кхыйола тІехника хІамаш хьаьо.

Дукха ха йоаццаш а тІехьа къахьегамо эггара чІоагІагІа хаьттаре безам болаш, оалар: «Лоию кулгаш дола къхьарь». Вай мехка Тахамарча хьалха деттача

Иттаза дІа [illegible] дахча вай тІехьанаш 70 шерашка баьдача советски вахагара шоаш баьдача сийлахь-йоккхача хана, шоаш дакьа сийлахь-доккхача гІуллакхашта майоаттІара йола нах бар мерводша гаьз кхьаьай арголаш хІама де деза.

Новкъостий! Грузи тоалуш йоагІа социалистически республика а хиана дІаоттар гуржий болхлоша, ахархоша, интеллигенцеша, абхазоша, хІирашта республике баьача а къахьегача а беррагача къахьегамхоашта карагІдаьнна хІама да. Из партийни организацей инициативан низ вІашагІтоахча, уж вай мехка коммунисташ хьадьара иньарча гІулакха тІадерзадеча Грузе Коммунистически партеца карагІдаьнна хІама да. Мукъаба сове, деза новкъостий, Грузе кхоазтъье итт шу дІадарца дувзадеша партийни кулгалхой, партийни активе, республика беррига коммунисташ дакъала буьйш, социалистически Грузеца долча беркате вай ерригача социалистически пачхьалкхенна долча беркате цар керда доккхий толамаш лахар лоаш лоаца баьхха а.

Грузе Компартенна къахьегамхоштен карагІдаьнна белгалдоакхаш вай пуьца вупш беррагача советски коммунисташта, махка беррагача къахьегамхоашта карагІдаьнна. Тахана Грузи йоаза йиш ц Грузе меттел Москвай, Ленинграда, Киева, Горька, Баку, Еревана, дуккхача кхыча городий вузашка кийчбаь специалисташ боашаш. ХІанзара Грузи йоаза йиш из Советски Союза деррига халкъий культурин искусства гайбадара до хьанйду духорни рузкъаш доаеш., Грузе хІанзара сурт-сибат вай Даьхен кхыча вежарашка йолча республикашнех халкъашнаш Грузе органически кхазаш долча хадданзарча боахама, Іилма-техничесни, культурни бувзамех хьадиниа хІама да.

Массаш хІараниа а хІарне массанена а болх беш да вай социалистически вахар. Иштта я йолаш йола массанна а холуш йола СССР Союза халкъий доттагІал котдалара, вай парте ленински къамий политика котьалара результат гой, новкъостий, цудудьа хІара республика йоалай беррагача советски халкъа цІей хул. Гой цулуьхьа укх зала чу ба Союза ерригача республикашкара баьхка хьаьший. Советски халкъий доттагІал — социализмана карагІдаьннарех эггара доккхагІдарех йола из цхьа хІама тоалаш магаргдолаш-низ бац дунен тІа.

ХьатІадоагІа шу чакхдоалаш ах бІаь шу дарга Советски Социалистически Республикай Союз хьаьхиена. Вай Союз шой дезача денга йола общественни вахара деррагача довкъошка геттара доккхий толамаш даьха, хьинарах йиза, шой низах бІубенна, коммунизм бахьан долаш хьаьь а цо бахьан ва дьаьча цуьн деррагача халкъашна коммунизма гІулакха котдаькха. Халкъий советски дезал шоей шовзткъе итт шу далар та гІоргба кхы а чІоагІагІа барт тайна, шой дукха ехача Коммунистически партеца гонакьа кхы а чІоагІагІа кхотабенна.

Новкъостий! Шуьн юбилей белгалдоакха цу къаьстача хьале — Советски Союза Коммунистически парте XXIV-ча съезда дукхаче ааьха хьинари къахьегами лакхбаьча хьале. Съездо къоастайир советски общества вахара деррагача лостамашкара, деррагача довкъошкара партийни политика. Съезда решенеш, цуьн идеяш хІанз партен мехкен политически вахаре керте латт. Хьавдуьна, тахамарча торжестван доагІаш деце а, вайна массанена а, боккха лоархІам болча юбилеях хьакъехьарча В. И. Ленина [illegible] дергда вай, [illegible] дешаш а дуки вай.

Миллионаш болча коммунисташен парте бокцарашен хІанз Іомаю съезда материалаш, по хьалхашка отталаьча декхарий уйла ю, уж кхочашдара наькъаш луьш. Ерригача парте, ерригача партийни организацеша лакхера дена лоэе кхачалца, ерригача къахьегамхой коллективаша могаю съезда решенеш. Централни Комитето боккха мах бу иштта уж деррагача халкъо могаеш хилара, партийни организацеша, коммунисташа, парте бокцарашка съезда указанеш кхочашъяра хьалда, гІулакхаш хІама деш хилара боккха лоархІам а бу.

Парте хьеж, СССР Госплано, Іилман техникан дьахьеньарча Пачхьалкхен Комитето, союзни министерствашка ведомствашка, Іилмий Академе, профсоюзаша, комсомоло практически гІулакхаш дарга из керттера а да. Из хьеж республикански партийни, советски боахама органаша, областаша, крайаша, заводаша, колхозаша, къахьегамхой хІара коллективо уж дергъ. Кхыметтел эггара дІа

марха партийни организацеш луьнд хІама дувурга, дукха керда торовеш гуьйдоахьадургдь, нагахьа болча доагача хІамаш дика лоархІаш бейн, долад хІама багаьндоакхе.

Лоаша аьлча, новкъостий, съезда решенеш могачара, цуьн лиш йоашкачар из практически кхоачашъерга доалара тееип туьтаф йиш я. Кадраш, ерригача парторга, беррагача къахьегамхоашта съездо ена творчески заряд лоагІье йиш я. Съездо хьалкхоабаьча боккхача низаьен хьиннарцен сиха, кхетам болаш тІехьа ца теттаьш доккхий практически гІулакхаш дарга доалара, дІахо коммунизмаь дІагарга гІортара тІаийца кхаш кхоачашъер шийх тай да боле хІара дийнахьара болх бара. цуьнах бизза пайда эцар лоархІаме да. Съездо шинь хьалдьаккхе мердача лакхаленшка доалара, советски халкъ кхы а дикагІа вахара ваьзагІа болх ба Іоаллала вала вай деррига а. Иштта я обективни прогресса логика, коммунизмага дахара логика.

Москвай Ленинградан къахьегамхой инициатора а болаш, беррагача мехка хІанз ерриш латт шІолагІча пятилетка хьалхарча шера балхаш хьалд хьалха кхочашдергьара тІехьаре социалистически ваь. Ас доггаш дехк новкъостий «Поэли» агІонаш тІа Грузински республика къахьегам вай декхараш а дахдаргхьанта. Беррагача советски нахе йоаза хьиша доахара уж.

Новкъостий! Ас хІанзалца дийцар экономиках, мукьба боагаш дегІабоалабора хьагІехьа XXIV-ча съезда отталь декхараш кхочашдеш дезар хиларах. Ве бешна хьалкашка леттача балха деррагача достижех а доагІа из.

Боккха лоархІам болаш да советски общества цхьоагІо, цуьн ерригача классашни прослойкашна, сийлахь-доккха советски халкъ шоеш хьаухла деррига къаманни народностана дІахо а чІоагІьем халдама кхь бар. Доккхий декхараш латт дІахо а социалистически демократи дегІайоалара, вай юкъара пачхьалкхе чІоагІьяра, цуьн балха ерриги оагІонаш эрзаьхь тоаяра новкъа кхоачашде дабиш. Личноста культ дІаякхаро, хІаьта иштта субъективни гІалатех юхедисараш дІадахаро йиш хилийтар партен мехкен цига барт тайна а болх бара эша а беркате морально-политически атмосфера хьахилийта. Вай массане а йоакхо е еза из атмосфера къаьрга а хІама а хилийтоа.

Мехка обороша экономически потенциала боккха лоархІам хилар массанена хов вайна. Кхы кІезагІа лоархІам болаш дац общества морально-политически хьал а халкъа духовни лоавственни куц – сибат а. дуккхача дакъе пунах тийша да оборона чІоагІа хилар а. вай общества дугей халкъашта юкъара возицеш а, мехка экономически торонаш а. Вайна, коммунисташта, боккха лоархІам болаш да хІара саг идейни, нравственно дегІаахара — сага личноста массе оагІорахьарей гармонически дегІаахар вайна эггара чІоагІагІа де дегадоалла хІама ма дий.

Коммунистически кхетам балара эггара беркате долча гІулакха шоай низ дІалуш барам коммунизм хьальара хьалхарча рубежашка латт. Массане могабеш а сийлахь-боккха а ба цуьн хьакъехьара профессиональни воспитательни лоархІам. эггара хьалха хьехархойн идеологически фронта болхлойн лоархІам. Цхьабокъда вайнига, хоаш малярра, воспитатель я ерриге общество — партиа, профсоюзаш, комсомол, хІара къахьегама коллектив, советски дезал. Новкъосташха, вайса, вакха терко ец хилар цІензашта хьадехаш хиларна тардеш партен кеххен чІоагІьенацца балла стиле хьахулийт общественни кхетам балара лоархІам чІоагІбара эша эггара дикагІдола хьалаш.

Боккъонца вайла иза беза цу тьалех, нанха хьаькъал чуьн гІулакхьшшен капитализмах юхадисараша лоаттабу къовсам лакхбеза. Законаш цІензашта леладара, социалистически доаладье чІоагІьяра, къахьегамна къаьнцаш, доги цІена гІулакх хилара уйланца, къам шен-шийна хьочарен коммунизмах моллагІча а гІулакхашке тарлургйоацача советски патриотизма уйланца кхетам луш хьалхдеве деза хІара советски саг. Вай дуьнна дийнар цунах

саиле, доаж [illegible] кхоачаергдолаш хІама ба деза.

Съезда [illegible] чулацам, цар шой уйла [illegible] [illegible], [illegible] политически вахара деррагача доакъошка цуьн зенеш халлаинза а нийса дІаккахьар — из да хІанз хІара коммунистагара дІадехар. из моллагІча йисте вале а. Съезда дІаскхар [illegible] тІаберзабаь хила йола тадан ерригача вай парте, деррагача советски халкъа лоІам, чІоагІо, къахьегама низ. XXIV-ча съезда решенеш кхоачашъер! — иштта да хІанз вай балха керттера чулацам, майра къоастадеш дола лозунг.

Из деррига а, кхетадеш майий, цуьн партийни организацеш декхарашта хоагІаш малий, "КПСС Централни Комитет тешаш я лакхаренна йолача шой республика, вай мехка йоммуьни хьальара хьиьарча гІулакха юкъе дукхагІа дакъа лацара тІеньа цо лоаттабеча къовсаме болхлой класса, беррагача къахьегамхой авангара хилара гІулакх КПСС дешал долча отрядех вай йолча Грузе хІама ца эшаш кхо бІаь эзар саг юкъе волча Коммунистически парте малоагІара кхоачашдергхилара.

Новкъостий! Вай парте XXIV съездах дунен халкъашта юкъарча вахара йоккха событи хиний. Из кхетадеш а да. Съездо белгалбаьккхар вай сийлахь-йоккхача социалистически пачхьалкхен ниэ дІахо а лекхбара шийъ. Ленински парте истори тахан тІа йолла кхоачашйича социализман, кортамукъалонна, машара бола ча вайдане ницай соотношене дунен арене боаккха гІа хургбола Советски Союза экономически социально-политически дегІаадаре программа.

Съезда дунен халкъашта юкъарча деша хьакъехьара решенеш лаид кхета а йир, мал а лаьмар ерригача континенташ тІарва дуккхача къахьегамхоша, прогрессивни общественноста. Из дина хІадар вай съезле хьалкхе коммунистически, къаман-мукъаладаяйа, дьордехьарча социалистически партей делегацеша.

Вай лег чура раьза да доазол дехьарча доттагІаштен вежараштен уж вай партена барт-цхьоагІо йолаш хиларах. КПСС-наре буьзам дІахо а чІоагІбе, вайна цхьаь строе бахна уйла йолаш цар дуьшарах. Съездо тІайийна решенеш цар хьаллацаро тешал ду советски халкъо коммунизм толамна хьалъеш хилар дуккха а дукхагІа долча адамий хьашташа мяхкхара хилара. Цо вай леташ урауттаду. бакъда вай дІахо а хІензарча революционни замас дІадехарий боарамо маьхкхара хила делалга эз а хойт.

Съезде вай бІаргага йиш хиначча холуш къахьекхача интернационализмо цІаькха а бакъаир дунен халкъашта юкъара коммунистически болам шерлуш, бахаш, чІоагІлуш хилар, цуьн низ цхьоагІоаша боаллаш хилар. Вай, хьалха а сане, халлацза къовсам лоаттабергба из цхьоагІо бахьан.

Вай боккха лоархІам бу XXIV-ча съезде дукха йола кхийвий демократически партеш хиина хилара, Коммунистически революционно-демократически партей чІоагІача бартах латт деррига дунен антиимпериалистически фронта цхьоагІон тешам.

XXIV-ча съезда балха юкъе дакъа лоацаш хилар Европа, Латински Америка, Азе аьрхехьарча социалистически болама еинкалаш а. Вай дакъала юкъ иштта дІайолаена из дика юхь, дунен халкъашта юкъерча пролетарски цхьоагІонна, социализман машарен гІулакха долча беркате йола чІоагІа традици цунах яра вай де йиш мел йола хІама а дергда вай.

Новкъостий! Нагахьа сана парте беррагача балда юкъе эггара керттерча дараш халкъа доккагІдола хьашташ, советски общество коммунизмага дІахьалхашка кхар, къахьегамхой вахара хьала культурен лакхьар дале, тІакха, доагІаш малий, цуьна парте мехка чура экономически, социальни, культурни политика меттеа, цуьн арахьара политика къоастаеш хилар. Советски Союза арахьарча политика ленински традицеш дегІа а йоалаеш. XXIV-ча съездо хьалхашка оттайир машаран дунен халкъашта юкъерча барт - цхьоагІоннен тІехьарча, халкъаш кортамукъен шоай лоІамен хилара тІехьарча къовсама

шера бараша [illegible]. Из машаре вахара принципни йогІьоалара тІехьарча къовсаме программе а, [illegible] [illegible] [illegible] лоІам [illegible] [illegible] вахара [illegible] я, из агрессораш юхасовнабаьш дунен тІом ца хиийтарен программа я.

Вайна хетачох, хІанзарча хьалашка дунен лацаьешта [illegible] керттера проблемаш къоастаяра кхы дикагІа конструктивни реалистически программа оттае йиш я. Бакъда империалистически лагере да машарен барт-цхьоагІонни плаанаш кхоачашъяра новкъарле йолаш маьхкара чарда дІаьаргаста юкъе гІажамаш йокха гІоргдола влиятельни гІозараш.

Бакъда собетте кеалъо, социализма машарен низаш чІоагІдаэра иштта дола гІулакхаш тІатІа дукхагІа найдане доаеча деш. Дунен халкъашта юкъара кхеракален барт-цхьоагІонна халхьала тІа-тІа дукхагІа чІоагІьоаш хилара дукьал мой дар кховне йоалаш из. Деррагача мехкий пачхьалкхенний деятелаша из сихагІа ше кхетаду лоамагІа хургба дунен политика яра проблемаш къоастара тІабола нікъ, Советски Союзах аьлча, вай воай доттагІашнех союзникашнех цхьана, деррагача дунен тІарча дукхха а дукхагІа болча къахьегамхоша хьал а лоацам, халлалзен чІоагІен дорверга съездо хьалхашка яьха положенеш. Вай тешаш да советски халкъа, хьетарча халкъий хьашташа маьхкара из хиларах.

Вай тІема тІабоагІача хана а халлаиза дІаккхувьарча Вьетнама, Лаоса, Камбоджа дакъаьша барт-цхьоагІо болаш хилара лелал дола интернационални политика. Вай массаза а тешаш хинвай США империализма агрессена духьал цар лоаттабу турпала къовсам толамца чакхбаргхилара. агрессораш дукхагІа тІа ме гІорт, уж сий доаеш хьь доаш итог ца ба баргбейнаш хиларах.

Вай тешаш да къаьст-къаьстача къамийн Іарбий юкъарен рамкашка деррига патриотически, прогрессивни низаш кхета а деш, социалистически мехкашцара вежарашха бола барт-цхьоагІо чІоагІ а еш, империализма шантажаи интригаштен меттахьа хІама а тохаш, вайца доттагІал долча Іарбий ВІашагІкхийттача Республикай, Сире, Іарбий кхыча пачхьалкхенаша шоай ниийсхон гІулакх котдоаккхаргхиларах. Советски Союзах аьлча, вай лаьгІдергдаш цар къовсам халлаиза а хьалда а хьалдоацаш хилар.

Дунен халкъашта юкъарча кхерамзаленен машаран тІехьа а долаш, халкъаш шоай лоІамен цар заковагІа йолча бокъонаштен агрессораш тІагІертара духьал а долаш, вай кийча ца бокъонца иштта дола гІулакхаш де гІертача ерригача организацеш партешцен барт-цхьоагІо йолаш хила. Къаьстта аьлча, вай съезде юха а чІоагІкир дунен халкъашта юкъерча арене социал-демократически партешца цхьана гІулакхаш леладе йиш хиларах йола вай позитивни отношени

Кенайоалоло деча хоамашка диллача, укх бегІа юкхе, доал деча партей кІезига боана викалаш юкъе а болаш, социал-демократе лидераш гуллургба Финлянде столице социалистически интернационала совета сесси. Цар цига дувцаргда европейски кхерамзален, Гаргарча Малхбоален, Индокитая дешаш. Уж чІоагІа ираденаш да, уж нийсхоша къоастадарах тийша да дуккхача а дакъе деррига дунен халкъашта юкъера хьал дегІаахар. Сессена юкъе дакъа лоацараш уж дешаш къоастадарга хьежжа ховрга уж дунен халкъашта юкъера кхохам дІабаккхен машар чІоагІбен бокъонца гІерташ бий.

Болхлой болама хьашташа, деррагача дунен тІарча машара хьашташа дІадех Хельсинке решенеш тІазаергьярашкара Вьетнаме — Камбодже, Лаосе, Іарбий мехкий дІалийлача территореш тІа империалистически агрессораша ду доккхий бІеха зуламаш йиш ца лалийтар. Европейски кхерамзален хьашташа царгара дІадех еший лача тІемаха юхадиеараш цІендаь тІалако а барт-цхьоагІонна дика ча лоалахолен атмосфера Европесихагіа хьахилийта а гІертача шоай халкъий лоІам бйш ца бахийтар а. Из ма дойн сессена юкъе дакъа лоацараша хьалха а сана дуккхача цхьаха оазаса а доашаш. НАТО политика отта

ерриша латуагІараш шоай [illegible] пацненаш хилар [illegible] [illegible] кхы хІама дергда.

Съезда оттайна [illegible] [illegible] [illegible] дувзадена цхьа хІама дуьйца безам ба са, НАТО цхьадола мехкий холуш хьожаш да Централни Европера тІема низаш герзи хІежгІдара дешага. ХІаьта оагІозаш эгІаз а ух. Цар вихалаша хетт: хьана тІема [illegible] — дІоаже [illegible] хьарча мехкий е хьаний дараш да уж, малагІа гера — ядерни е моллагІдар да хІезигдер? — яхаш. ХІаьта хІйла тарлургда советски предложенеш уж деррига [illegible] цхьана хьанйца чулоацаш,— яхаш хетт цар. Цунна дувзадена вай а да цхьа хеттар, кулй а чокаьеш. бІарга велхйете а тхьагІера чахь къоастабе гІертача сага тара бевий уж тайпа нах? Нагахь сана цхьаберзаш из кхета да деш бале, йойш къоастадурге малий. Шоашта хьаштдолча предложеш «чам юшітаб» хьажа гІорта мараезаш вешта дипломатически меттала аьлча переговораш дІайоладе мара езаш.

Съезда решенеш кхоачашъеш вай низ кхобергбаш машарен социальни прогресса коалицих хиларех тарра социалистически мехкаш кхотадалара доттагІалла чІоагІдара, дунен арене цар лоархІам лакхбара. Съезда решенеш кхоачашъеш, вай чІоагІергаш къамаш-мукъадахарен беррагача революционни болам цхьоагІо. Съезда решенеш кхоачашъеш, общественни строено хьежа доаниш пачхьалкхенаш машаре цхьалга ГІалашдара доан кхоре де йиш мел яр дергда вай.

Деза новкъостий, доттагІий!

Грузински Советски Социалистически Республика байракха тІа Ленина цІи орден йоала. Гуржий халкъа, гуржий коммунисташта доккхий гІулакхаш карагІдаьнна хилара деррагача халкъо дац дола тешаш да из. Тахан Грузински Советски Социалистически Республикай Грузе Коммунистически партен 50 шу хилар деламча укх доккхача дийнахь, сийчІоагІа гІаллуьт Советски Грузински цхьаькха а орден — Октябрьски революце орден еннехиларех шуга ихаь баккха йиш хилара.

Мукъаба соца Грузински Советски Социалистически Республикана Октябрьски революце орден еларах дола СССР Лакхехьарча Совета Указ Іодеша.

(Новкъоста Л. И. Брежнева Іодеш СССР Лакхехьарча Совета Президиума Указ, спира тІа бола республика кулгалхойн къахьегамхе хьалха латтараши, новкъоста Л. И. Брежнева республика байракха тІа дІатІайоаь Октябрьски революце орден).

Новкъоста Л. И. Брежнева йоах:

Мукъаба сона республика из бІаьшера баьча наькъа сий доаккхаш доккха сонгІат даларца дувзадена Грузе болхлой, колхозхой, интеллигенци, беррига къахьегамхой дег чура дакъала буйла. Оаш доккхал де йиш я цу сонгІатах, из доагІаш хьинад шоана: тахана деррагача вежарашха долча халкъашца цхьана коммунизма хІанза хьалъеш боаккхараша. Сийлахь-боккхача Даьхен гІема шерашка фашизмаьна са ца кхоаеш лайташ раьшта, Грузе советски Іаьдал котдоаккхаш хиннача революционни къовсамхой интернационални строе хиннарашта, Гуржий шира раьна лаьтта советски строя ларлаш йоахаш хиннарашта.

Парте Централни Комитето чІоагІа тешаш я шун республика коммунисташа, беррагача къахьегамхоша кердача пятилетка задачеш кхоачашьеш. КПСС XXIV-ча съездо отталь вай сийлахь-йоккха Даьхе экономически, социально-политически, культурни дегІаахара йоккхий планаш кхоачашъяра шоай низ хьинар, опыт, знанеш дІалургхиларах.

Дакъала хийла Грузински Советски Социалистически Республика!

Дакъала хийла Грузе Коммунистически парти!

Дакъала хийла вай низ боллаш Даьхе — Советски Социалистически Республикай Союз!

Дахалда вай мехка халкъий доттагІала а вежарашха доалла доттагІал!

Дакъала хийла советски халкъ коммунизма когаловга дугу Советски Союза Коммунистически парти!

Грозненски Химически комбината № 170 йолча цеха коллективо чІоагІа лоархІаш сийлахь ба коммунистически къахьегама ударникаш слесарь В. Никитенков газоэлектросварщик С. Кирова. Хьинаре къахьегарца дакъадаа цар шоай сий. Массаза а хиача хьалда тІа хулийт цар йоаш дола дечи йола оборудовани. Шоай беркагІа балха тІа хьоваш хилийтабац цар машне а.

СУРТА ТІА: слесарь В. Никитенков, газоэлектросварщик С. Киров.

С. ХУГАЕВА сурт.

МОСКВА. Профсоюзий курорташта доал деча Централни Совета кердача вычислительни центре вІашагІъелла хьиний «Минск-22» яха электронно - вычислительни машина. Совето хІара дерна мехкарча эзар сонгІа здравницана барсІ миллион путевка дІаекъ. Уж дІаекъара чоалхане декхар хІанз вычислительни техника кхоачашдергда. Цхьабакъда, из укхаза бе безача балхах цхьа дакъа мара дац. Укх гаргарча хана вычислительни центра дарда тІа Іилма-техника лаборатори вІашагІйолла лерхІ профсоюзий курортни учрежденешта управлени ергйола автоматизированни системаш (АСУ) кийчъяра.

СУРТА ТІА: кердача вычислительни центре. Планово-экономически декхар кхоачаш деш а инженер Т. В. Мотылева.

Б. КОРЗИНА сурт.

ТАСС фотохроника.

Хьалха латтараша — ЦIе байракх

Грозненски районан шурий совхозе ухх деношкахь стогам йир шура яккхара балха. ХIара дешна 200 центнер Даьлоина шура дIачуну совхозо. Цунах нийсса ах совхоза № 3 йолчу отделене хьайбаш лелийераша дIачуйтел.

НисдаргIчу пятилетка хьалхарча шера бен, бетта аьхха цу цхьан отделени къахьегамхоша пачхьалкхенга дIакхачийтий 7846 центнер шура.

Доьхангара йоккха шура ал-самаьккхара цхьаккхе хало ца цьовсаш къахьег бежа Iуьо Айгунов Iимрана. Шийтта шу да ухх ферме цо болх бу. Цудухьа цуьна хоа доькхи миччахьа доьладиче дикагIа да.

Шоьй группашкарча доьхангара шура дукхагIа яккхара дика къахьег доьрнаша Даланова Паьтiамата, Пешхоева Галис, ишттачкьа хьибараша. Дйкха къахьегарах совхоза карара кара тела ЦIе байракх цу отделенега ю.

СУРТА ТIА: тьоьлагIча гуртебежа Iуь Айгунов Iимран (лаьцара сурт). ДикагIа бела доьраш З. Бусакаева, Х. Абдулаева, М. Анаева, С. Саитова (лакхара сурт).

С. ХАКИЕВА сурташ.

КХЕТАМ СОВБАККХАРА

Наьсаран районан Доьлакха-Юртарча библиотекин заведующи йолча Долгиева Джабраила Фатимайнех библиотекарь йолча Мусливурова Хьамида Хьанифайнеш чIогIа раьза бу юртбахаман къахьегамхой, дешархой, берриге нах. Ше беш бола болх библиотеке доьгIача хIара сага цуй воккхалга — iамигалга а хьожаш дешна книжка дала кхы эша гIулакх де хоуш цо аьнтIехьбаккхарах шй ду цун нахь. Сакъердам а кIоарга чуловзаш боьлш а хул хIара бетта цкъя е шоза цар юртарчу клубехь тематически сайренаш.

Ишттта боккха терким тIабохийт библиотека iамигачу коллективо дешархошца беча балхе а. Дешархой дегашка юсаю хоза кийчъьмна сайренех дуккъа дуща йиш я. Царех я «Наьшан доьл дош». «Наьха тешаме доьгаш» ижача темех яраш. Уж сайренаш чакхйоьлача библиотека болхлоша шоай балха чоккхевар школа хьехархой, дешархой. Дукхеха дикача кIамлех дуцаш я Российсин Федераьцие Лакхехьарча Совета хоржимашта хетань выоравш а. Цо душ тIехьаьра выборош хилча деньл республике, районе, юьчер а, шоай юрта хиначча хувшамех, уж хувшамаш деча кьмаре деньа лаьцахе депутатий балхах.

Библиотека болхлоша бинбаш юртбахама къахьегамхой а. Дешна а ли юьлба а хул уж кхаш. хьайбаш лелийераш болча: керда журналаш, газеташ деш, царна дешна специальни а художественни а литература доьттаду. Цул соьгIа клуба болхлошта юртарча интеллигенце киазаца уттача сайренашка а дакъа лоаш библиотека болхлоша.

ХIанз, парте XXIV съезда материалаш йоиьча хина чIоагIа йьалтоьхаме хоуш бу Фатимайн Хьанифася шоай болх. Дешархошца, дийша болча юртбахама болхлошца эттагIа да кхетача болх беш. Цхьавбакъди юрта ба дукха дешийна бораш а. Царна а йовеш цу съезда материалаш нахьа далара хьал толдера, хелкъе боахам дегIабоалабера де лерхIераш. иштта кхыдараш. Цу гIулакхъ боккхача лоархIамо ба бахача нахаца библиотека болхлоша бу болх. Шеннах чу а утташ болх бу цар. пайхъ духовни хьашташ кхоачашдара шоай ниэ кхо ца беш къахьег. Каст-касты хуьц цар чIанз а пайна юкъе лелаш дола гIеьадисача воч гIулакхех, царех наха доалачи зуламеса.

Хь. БАЛХАЕВ, хьехархо.

ДОШ — ГIУЛАКХ

Кердача пятилетка хьалхара шу ший тайпара белгала хила дезаш да Наьсаран районе «40 лет Октября» совхоза къахьегамхошта. ТIехьадусаш цхьа дакъа, цхьа отделени це кийийта, массайолча производственни участке пайха производственни цоккхамаш деха. къахьегаме овсарле ца зиинача тайпара йие — иштта я цар ч чIоагIо.

Из дехкар кхоачашдеш кийча ю дукха къахьийгад совхоза кулгалхоша, партийни организаце.

ЧаккхбьиккаI уж шера хьалхара бутт. Хьонаргда вай совхоза къахьегамхоше а чIоагIо мел чIоагIо я.

ЦIе байракх.

Тайпаш лок а ца эш иштта дIаю къахьеге хьайбай боахам кхы буьцаргбац, тIехьабус аьма.

КХАШКА...

БIаьстано ший басар даьд Iалама. Iай бесаза аьна къда ерамаш баьццара йийрзай. Кхеш лелдераша йоаз бIаьстан оамалаш, бере санна цуьне уза кхуке. Из сиза тIера кхтe а хов. Цхьаурьа хьаьззе а кхашне дIа а бака шоай бригадашка Iогайшер уж, техника, дозле хIана кийч а дeч. ХIанз хIаре хоза дена бIаьстан сакьит, да дIадаккийтац пайда ца эшаш.

До хIана шортта де кхашка. ДIахкача гурахь ца оакаш дисе дукха ялтта дар, гурахь арахие кхзамисол дочча ялтта дIакъаьала ераш ер тIухал. 10—12 балха дийнахь чакхдеш дезаш дерзоргь бIаьстан денош а хилча дуьда боли ба из.

Из дага а доалаш оарцагIбьили аб дукхагIбола аьархой, Iац уттаьача планаш тIа а графикан гIа а белгал ца деш, ца лоархIакуш дасар кIанз шоаш дага а бузаш вIаштIехьдоаккх цар.

— ВIаьагIа а кIийтта вай юкъе хьабича сиагIа ер боли чакхбаргбе йоал аз хьча расчётаааа,— аьлар совхоза тракторни бригадэ бригадира Евкуров Лохане шой лоалахочунга Кодзоев Асхьабага, — хьо а шеригIа эржергьа механизаторашта юкъе.

Иштта шин бригада механизатораш вIаша Iтеха 25 тракторош ялтта ера болабелар уж бIаьстан хьалхара дIайха деноош оттеше а. ДIаоарцагI а баьнна катехха массеха дийнахь цхьаи бригадера 1400 гектар ялтта аьха Iо а дилле шолла гIча бригада ихар механизаторий ударни отряд. Социалистически ихье хьалха лорт механизатораш коммунист Осмиев Махьмад, Барахоев Султан, Эздоев Салман хьибараш.

Иштта вIаьагI а кийтта бартгейнача шин бригада механизаторша къахьегарах совхоза хьалхара моттиг шолла гIча отделените а (управляющи нос. Гадиев).

ДIа мел бахача иштта юлуш да партe XXIV съезда Л. И. Брежнева аьна доклада, пхе шера плана Директиваша мехха дегаш мел гIездаьлад, цар къахьегамшера безам мел совбаьккхаб. Съезда документий чулоацам кIоаргагIа боеийт оарцагIбьили аб агитатораш, пропагандисташ политинформатораш.

Иштта шоаш гIанийцача декхарех, шоай низах, кьинарех тешам беша къахьегаш бе совхоза къахьегамхой пятилетка хьалхарча шера шоашта белгаль йоккха программа кхоачашьяра.

З. МИКАИЛОВ.

КПСС XXIV СЪЕЗДА РЕШЕНЕШ КХОАЧАШЪЕРГЬЯ

ТХА ТОРОНАШ ЙОККХИЙ Я

КПСС XXIV-ча съезда решенеш кхоачаш а еш, пятилетка хьалхарча шера гIанйна социалистически декхараш кхоачашдеш а Грозненски химически комбината коллектив. Ухх шерд хьалхарча квартале къастта дика толамаш даьхар цо; продукцеш реализаци яра 4 бетта план хаьал 5 ди хьалха кхоачаньйнй. Ер шу доладелча дeнз планал соьгIа паччахьалкхена бахь пайда 2 бIаьь эзар соьгIа ер да. Ухх шера хьалхарча бен бетта къахьегама овсарле 12,4 процент лаккъелар союхх цу юкъа химичуя. Дукхе ха йоацаш Грозненски химически комбинате арахецача ацетона дикала пачхьалкхен знак оьллий.

КПСС XXIV съезда сейна хьажача ихье даьхача толамий стогаш йича Грозненски химически комбината коллективала хьожаяйо СССР Министрий Совети ВЦСПС-я карара кара тела ЦIе байракх. ХIанз вIаштта вуряйттаалагIа хьожадаьд комбината Еррагсоюзни социалистически ихье хьалхара моттиг а луш деза соьгIат.

КПСС XXIV съездо доихкий декхараш дьалдешле оттадаьд СССР халкьа боалам дегIабоалабера. Бехктоххаме декхараш детт тха комбинате химикашта хьаг хаща е. Уж хIанз толамца кхоачашдеш да. Ер шу доладелча дeнз планел соьгIа арайийца лакха дикал бола химически продукци бIаьш эзараш соми маьха я. Арахийцача химически продукцех дикка дакъа продукци тIехдика хиларга хьежжа, доаздл арахьерче мехкашка дIадахьийтаж.

Дукха балхаш даьд химикаша производства керда резерваш гучайоххаш, экономе режим чIоагIьеш. «Производства резервех пайда ийитта тоадарех хакъа боахаме экономе режим чIоагIъярех» хьакъехьара КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК письмо арадаьнначул тIехьагIа дукха мероприятеш чакхьахтай тха комбинате. Кийч а я производства юкъейихьад тайн-тайпара организационно-технически мероприятеш, рационализаторски предложенеш, щекински метод. Уж юкъейоалаяр бахьан долаш хьалхарча бен бетта пачхьалкхена бахча пайдага хьежача, шера 7 бIаьь эзар сом пайда бе йиш я тха. Духхьал дIабахача бен бетта кхоааьх 4 бIаь соьгIа тони бензол, 3 эзар соьгIа тони газови бензл, бIаь эзар сома маьхха тайп-тайпара энергоресурсаш.

Цу юкъа къахьегама овсарле 12,4 процент лаккхьенай. Къахьегама овсарле лаккхьера боккха лоардIеш болаш хилар химически комбината массайолча шоккий балха юкъе щекински метод йоалаяр. Боккхий хьожам бола йоттиг дукхагIа химикатораш, массеха профессеха болх беш химикаш хилара, къахьегам вIаштIехьбаккхар тоадарах, ер шу доладелча дeнз кхычахьа балха наха йиш йолаш мукъавальннав 142 болхло, хIанзе щекински эксперимент тха производствана юкъейоалайича дeнз кхычахьа балха наха йиш йолаш мукъавальнна 3 бIаьь гергга саг ва.

Цхьабакъда, карагIаьначох кхоачамбаь Iеш бац комбинате химикаш. Цар дIахо а керда наькъаш лох къахьегама овсарле лаккхьера, производства керда резерваш тахкара, цун эффективность лаккхьера, хIанз хьалхар дIадоахадьа комбинате. Хьалхара стогаш еча хана чIоагIа теркам тIабахийта дуьнаргда цеха коллектив къахьегама овсарле лаккхьера дахкъе малагIа балхаш даьхь, хIара болхлочо ший балха ханах миштта пайда ийиаб. Цеха начальникаштех цеха профсоюзни комитеташтех тIадожалаьд болхлошкара мероприятеш хьагул а еш, уж производствана юкъехдахьар. Цар тоpo хулийтаргье дIахийташ дола дукха кIезиге, сена латташ йоваш бола ха кIезиге, хIара болхлочун балха ханах бизза пайда эца, производствана пайдана доаца балхаш кхачаш ца хейта. Цул соьгIа йоагIача хайал соьгIа балхаш де дезаргдац химикаш. Цу балха тIа дикагIа толамаш даьхача цхьай коллективашта хьажие отдадьд 150 сом, 200 сом, 300 сом премеш, цул соьгIа белгалбаьна дика къахьийгача химикашта вие отдадаьд 100 сом доаш кхе премеш, 50 сом долаш — 8, 25 сом доалаш — 10.

ХIанз химически комбинате дехаьтта юкъе хьаржача социалистически ихье хьалхара моттиг яьккхай № 16 йолча цеха коллектива, шоллагIа моттиг хьожаеьй №№ 170, 210 йолча цеха коллективашта. Комбината гIоле йолча цеха коллективашта юкъе хьалхара моттиг яьккхай воа. Грицерико цеха доттача товарно-бензоле цеха коллектива.

Ударно къахьегаш хIа а дукха смена, бригадаш а комбинате ухх шера.

Арахеца продукци дика хиллитара цахалдаш къовсам лоттабу комбината центральни лаборатории болхлоша, технически тIехьожама болхлоша. Продукци дикагIа хилийтара де дезараш химикашка дIадоахийт цар цехашкарча болхлоша. Лакха дикал йола продукци арахеца йолаяча хана хуьша ешаш хул цар анализий методика. Из гIулакх цар дика дахьа доаихх. Къастта дика къахьегаш я А. Н. Поторахина кулгалаттача лаборантиий контрольни отборщицай смена. Шоашта тIалатта бехкбоккхам боаза а боахаш цар бoлх бар бахьан долаш продукцеха анализаш еча хана бораш ер цхьа моттиг ийсъяйтанц цар. Къастта дика къахьег лаборантияша Л. В. Слюсаревас, Л. Н. Перковас, цхьаьен сиден ю цар продукцешка еш йола анализаш. Цар бехкагIа аIмикха а сена латташ цистернаши вагонаши.

Комбината производство дегIадоаларан цун эффективность лаккхьярин йоккхий перспективаш я тха. Хаддахза эрсийрахьаш тоаю бола технологически процессаш, модернизаци ю оборудованена, механизаци автоматизаци ю хахача балхашта. Уж балхаш дар бахьан долаш фенола ацетона арахецача производства проектни мощность 116,6 процент карагрзаяь, этилови спирт арахецаре проектни мощность боарам 124,5 процентага кхьачаб. ХIаьта полиэтилена арахецача производства проектни мощноста боарам 135,4 процентага кхьачаб. Из иштта доладаме а фенол, ацетон, спирт арахецача производстванкь вай Советски Союзе уж сиан а йолча производстваша арахецачул дукхаа а дукхагIа продукци арахеца. Дикка эргаьаккхай полиэтилена арахеца производство а. Вай мехка эгара хьалха тха комбинате карарерашь я цу тайпара йолча производство. Дикка харкхий арахецача полиэтилена дийнал а.

Цахаддаш комбината техникоэкономически хьоккхамаш тоадаьле а хIанз а тIехьа хIанзарча хоаш дIа ма дехкара дац уж. ЧIоагIа лоха я цхьайолча агрегаташ, технологически потокий мощносташ, дукха пачхьалкхен средствеш дIаухийт технологически оборудованега хьожача, йоагIача хьусане дегIадахац технически прогресс. Цхьайолча оборудоване теппаше болх бац. Цуьна дувзадеяна предприятия дегIабоаьлера хIанзарча технически боаримо дIа мадеххара из хилийтара лоархIаме дешаш хьалхашка оттадаьд химикашта. Ухх пятилеткагIа производство дегIа а йоаласец дикка дукхагIа арахеца деза фенол, ацетон, полиэтилен. Эттара лоархIамегIа йола высокополимерни материалаш хьаер полиэтилен я. ХIанз а тIехь вай Даьхе хьаштах кхоачагIа дикка шера кхочушдаьдац цу материалаша.

Комбината творчески коллективо хIаьналеха кийч а я тежа цхьайола мероприятеш производствана юкъейихьад арахеца продукци дукхагIа хилийтара. Дукха ца гоьш реконструкци а лерхI полиэтилен арахецача производствено, цуд тIехьагIа цун мощность пятилетка шерашка 4—5-ла даккхургья. Из мощность лаккхьера катализатор кийч а еш из дIаяхийтара йола хаддаьза йола процессаш производствана юкъехиахаьа еза. Уж санна лоархIаме мероприятеш кхы дукха чакхъяхха еза. Фенола ацетона арахеца производство шерьергья, цуд тIехьагIа шоза дукхагIа хургда арахеца фенола ацетона. Из вIаштIехьдаккха йиш я пайда эцаш йолча чурча гороннех бизза пайда эце.

КПСС XXIV-ча съезда хьалхашка оттадаьд декхараш шозиг толамца кхоачашдергдалерах дог тийша ба химикаш. Цу даккъе хьинар кхо ца деш къахьегаш ба уж хIанз.

В. СКРЕБНЕВ,
Грозненски химически комбината экономически декъашта йола директора заместитель.

ХОРЖАМАШТА КИЙЧО ЕШ

Тха района Советий исполкомаша, депутаташа, агитатораша, политинформатораша, активисташа йоккха политически организаторски болх бу ухх деношка хоржамашта кийчо еш. Дукха хIа йоаш хилар тха районе юртагIа Советий председателий секретарий семинар. Цига дийцар моттигерча Советий депутаташа шоашта харжархоша деш наказаш кхоачашдарах отчеташ яра дош.

ЛоархIаме политически мероприятеш хилар районни Совета 75 депутатеи юрта Советий 343 депутатеи харжархошта хьалхашка отчет даларах. Отчеташа хьахьекъар нисдагIча пятилетке парте хьалхашка оттадаь доккхий декхараш кхоачашдара района къахьегамхой кийча хилар. Шоай собранешка харжархоша совхозий, предприятеий, учреждений бола дикагIа вIаштIехьбаккхара, юрташ тоаеш эргахара къахьегамхой хьалаш тоадара предложенеш тийлар.

Шоаш бака моттиташ тоаерал, шоай материальни хьал вIаштIехьаккхарьа соьгIа, предприятешка болх тоабарна, шоай балха хьалаш дикагIа вIаштIехьдаккхарла дувзадеяна да хIанз харжархоша шоай накъалашка ду наказаш. Иштта Верхне-Наурски юрта харжархоша шоай юрта бытокомбинат, столови хьаьъяр, бола дикагIа вIаштIехьбаккхара отделенешка, бригадашка, кхача производственни участкашка дехар телефонаш яхара новыъостал дер депутатага С. Г. Таймасханоега. ХIаьта дика да цу наказех дукхагIа дараш кхоачашдаь хилар. ХIанз юртара агитатораш харжархой епсеаш уттаий баьнаб. Къастта йоккха терко ю цу гIулакха тIехьъярта хана дукха нах тIакхайттача района центре.

Партийни, комсомольски, профсоюзни организацеша, культура учреждениеша шерра боарже а бь харжархошта юкъе дIахьош ба агитационни болх. Ялхайтта агитпункт вIашагIъеллай районе. Цар кулгалхой наха юкъе агитационни болх бара йоккха опыт бола коммунисташ, комсомольцаш ба.

Ухх шере 24-ча марта деъз агитатораша, политинформаторашна йиъ семинар чакхъьйнай, агитпунктай заведующешна лоаза совещаш хинай. Совещанешка собранешка доклада еш хилар КПСС районни секретараш, совхозий тайп-тайпарча учреждений кулгалхой. Харжархошта юкъе агитационни болх къастта дика чакхбоаккх Знаменски, Братски юрта Советий исполкомий болхлоша, партийни организацеша.

Еррига производственни участкашка, юрташка эргайоаккхаш я гойтара агитаци. Из болх хIанз чакхбоаьаш айтт. Каст-каста харжархошта КПСС XXIV-ча съезда решенех лаьца, дунен тIа эгара демократически йолча хоржама системах, советски демократех дешеш еш, беседаш а, хаттараш а деш хаттарашта жоп а луш сайренаш чакхйоах. ХIанзале 75 лекци, доклад йийший харжархошта, цул соьгIа тайп-тайпарча тIехьех 4 бIаь беседа чакхъьйнай.

Агитатораша йкъа хьаьстта дика болх бу юртарча библиотека заведующе Магомадова Доьхана. «КПСС XXIV-ча съезда материалех, советски демократех массехказа беседа чакхъьккхай цо «Знаменский» совхоза ремонтно-механически мастерске, гаража болхлошта. Юртбоахама болхлой ялат яхеара, хьайбашкара дукхагIа продукци яккхара, хIаьта мехкдаьтта доаккхараш дукхагIа мехкдаьтта даккхара къовсам а лоттабеш фермешка, кхашка, промыслашка ниэ кхо ца беш къахьегаш ба хIанз. Каст-каста хул уж болча баькке цар дега тIара тIаэцаш бола хьаьший агитатораш Я. Черников, Я. Абдулова, И. Макаев, И. Султанов, С. Сайдулаев, Л. Гайрбеков, А. Марченко, М. Хазбулатов, А. Бабич, кхыбараш. Боккха болх чакхбоаккх цар къахьегамхошта КПСС XXIV-ча съезда материалаш дIайовзийташ.

Эгара хьалха хоржаме дакъа лоацача кхонача харжархошта хаттарий жопий сайренаш чакхйоах. Иштта 28 апреле «Эттара хьалха кхаж тоое оаха» яха огонек хилар. ХIаьта Надтеречни районе культура ЦIен чу ухх шера эгара хьалха хоржамашта юкъе дакъа лоацараша хетаь къахьегаме сийлен сайре хилар. Хаттарийн жопийн сайре чакхъьлер.

Iуйран дейз боах къахьлабаллаша дайлла хул агитпункташ Верхне-Наурски юрта (агитпункта заведующи С. Анзоров), Надтеречни юрта (агитпункта заведующи У. Исламов), Братске (агитпункта заведующи И. Сатуев). Харжархошта деша агитпункташ массехха хана керда газеташ, журналаш, хоржамашца дувзадеяна кхыдола литература хул. Нолаш а агитаторий дежурство кьахьоккха графикаш, агитпунктай балха планаш.

Пхиъ агитбригада я районе болх беш. Шоай болх клубашка, агитпункташка, производственни участкашка дIахьу цар. Боккха болх чакхбоаккх наха КПСС XXIV-ча съезда материалаш, харжархой бокьонаш дIайовзийтара «Знание» яхача обществе лектораша. Районе 150 лектор ва цу обществе чувоагIаш.

Цхьацца кхоачамбоацараш а да хоржамий кампани вIаштIехьйоаккхача. Цхьайолча совхозашка во вIаштIехьбаьккхаб агитатораша политинформаторийн болх. Кердаьнкахачи гойтара агитаци. Уж кхоачамбоацараш керттерча дакъе «Минеральный», «Круглоский», «Надтеречный» совхозашка да. Долаш да кхоачамбоацараш цхьайолча района культура учреждененашка а.

Уж кхоачамбоацараш доацача хана дIадахара беррига юкъ тIабахийта декхарийла ба КПСС райкома, боахамий, учреждений, предприятеи болхлой, района культура отдел.

Р. МУРТАЕВ,
КПСС Надтеречни районна пропаганда агитаци отдела заведующи.

ХЬИНАР ДОЛА САГ

Болх бе безам болаш ва Туминие. Цхьабакъда, ва цун вIаштIехьдалацар. Хьалле мара нагалаз, цунна шийи ихе беран марак гIулакх де я.

Берех эгара йоккхагIвар кийтта цу мара калаяв йола Яха я. Цхьа Яхас наьна хIагIа а яха дьлар:

— Баба, аз новкъостал деза хьона, ферме Iаьсий лелае гIерга да. Сахкан сай подруга наьнна со ферме ухача хана хоьла Iаьсий бIаргадайда соха йиза...

Цу кешаша кор тохедаьлийтар вахаз. Хьаста а хьаьсте. цIеништа хьуьлар но цунга:

— Ферма — беганш бац. ЯьIаг, балхах лоархIаьергйий — хьоьгI хьо?

— ДоалхIаергьа, цунах шек ма хилалахь! — жоп делар цо. Дукха ле тьаккхо денас кIаоъенна цунна бIаьрахьежаш латташ, гийшар из вахан хилар.

Телятница хилар Яхед. Цу хана из Iомае, йоагIас дизза дIадехакаг ваьш цао аамагача коллектива. БригаIдира дагаьлаад цунна ер, хьоркаш боьча хувар, ца аккар боах дукха тоаккхбацар. Цхьабакъда мел ший вус дийа дгIулакх дика вIаштIехьдалацар Яхий. Цкъа вена зоотехник, дийра цунга Iаьсий чийщенилах дулх гIаккхетар хьаш. ХIаьта Яха елхар, фермера дIайха безам болаш хивнаар. цхьабакъда, цу ханна цуьнна хьаьттIера Мария Дмитриевна Вайчиканова. Цо наьнас санна хьаьстар, тейне Яха, цун болх тоаьIбелер цунна тIехьа кхела а новкъостал де а хьлар.

Iуьйва денз сарралца дезарча доттагIашта юкъе во Яха. Ший балха тIа керда поллахь отташ телятника. ТIехьйийа 6 сахьат даьйча хIана хьуна Iаьсашта; 12 сахьата 30 минута яьлча — делкъайна, 18 сахьата 30 минута яьлча — байсана. Рацнона юкъера тьалхара кхача — сепаратора маккхоккхие шура, шиллагIбер — йоал. Хозадета лалаш даьй: «ДIадийцка доаттаIдеш кхеде Iаьсий».

Яхас решетках дIа а дийхие, аьа цIоз доза дахар гIожача доаккъарга уж дахар дукха...

Чуьча книжкаш деша Iохоара. Боккъийна йолча говзале къайленеш гучайохар цунна йар. Лоавача хана хьалха латта къахьегама понечаш Iомае вIаштIехьбаьлаз кроиша телятница. ЧIоагIа хозахеташ гIулакх доза цо Iамавеш. Из бахьана хилйо хьалхарча шеро а результаташ къастта дика хилар цун Iаьсий кхе дара гIулакха. ШоллагIча шера, цIиагIа йола телятница цилаьоех тIоза, профилактори балха хьожайир из. Цига кхь а дукхагIа эшар йоалаоа хьинари Iолешехьа хьалла дезар Iасе. дIамогача бера санна гIулакх де дезар цунна.

Шу доладуча юкъе Кадырова Яхас деккха гIалдидае планегIа лаьрIача 600 граммана метта дейиен бийсанием хIара Iаьсий 750 грамм хила тIаккхетайто лаьна. ХIаьта тIаккхетаю хиниар 800 грамм я.

Цу хана вена кхо цун дIадахьнан. Цу юкъа Яхас дика опыт дехьнай. Бетта — бетта, шера — шера алсамдоахар деккъад толамаш. ХIаьта из ие а цхьаяьнарай керттерар — ший къонах хьинарча къахьегаме чIоагIаьлла хIаьта доттагIал боахаме хьалха латтараша чIоагIIаьд.

ДикагIа йола телятница Ленински комсомола лаулатешка дIа чуийхар. Бехктоххаш лаьхбелар. ХIанч коллективан кердае ле комсомолка Ший декхаташ дIакхоачаш а деш хьайбай лелаеараште юкъе бахьа агит-массови кхетаден болх бора Шеве хьийлен болх бера, производстванн паш кхоачайгьера тIахье чар ха кешие е ХIаьта вах кожтмоллана тIехьа бар.

...Цкъа ламогаш хилар Яха. Цун метта дIаэттар ук кийца хулийта бола телятница Дадаева Белисат. Цо дага а доацаш, сахьлороьх цхьенна меттел дIена шура молайир кетийна Iаьсашта. Цамоваш хилар Iаьсий. цуну дезар. вожаш воча хьал тIа дар. Из хезаб Яхайна. Ах бийса хьиначе хана меттера лье а, гIета, дола лазаш корта боллатехьа а. Зийнахь а бус а — массахана я ше аха Iолмаьча кхьюе такелга тIа хьала из. БIаьгаш тоза хий а кхеча, къахеташ. ший бера де хIана доша дава тайна. БIаьрахьежар из цу Iаьсаиштьа. «Бахарх бала пайда бац. Дулар де деза!» — йцарт'аз Яхас. Яхий говзал, опыт, хьинар бахьан долаш доаччаоя дIаьлае Iаьсий...

Шера — шера дукхагIа хулар фермера дахка доаЕш а шарга хьежжа Iаьсий а. Шийна тешаме гIоина — шийна хувн-хувнаш болх бергбола телятница кийчие дьархIаш Яхас. Хоттар эттар: «Мала? Шаьла хана Белисат морр хуле? ГIалат ма долда»... Яхий учениш хилар Зийнах. Из а но къахьетам дукхабезача КадыроагIаэ Iеналех...

Хоза — ГIалгIай АССР депутат харжад профсоюзий XIII-ча съезде делега Яха. Цига мукъача дийнаш, тайпа Москве, музеешка гIоаш лелаш кхехойшица. Керда байнача къахьийнача хиттаьеш хеаш цо вай доттагIах дьйна, хьахезар дикагIаьйттацар, ийлаш йоаш «кхоачамаш еш ю, Хоза доьча а юкъедаьа метарга». ХIаьта дIаеча шийна хеза кхьахараш балха дагьар Яхас.

Иштта шай Iаьсашна а хьехаш лелаш цо Яха. Ферме ше болх беча 5 шера ва хьайнад кхоьбал лораяьйн 2 эзар соьгIа Iеса.

Шийр Абдулхамидова кулгалхича бригада дIачуелас дечача доккхий шура гоина. Хьажга наьргIа а из? ИоддагIа йола хоаика баьр харргье шийне дIалле а цхьаьаш дайне цьаьбаш дIаеца. Шийн мукъийче тергал ийна ена.

Группа дIахйаар хаагIбача шийсе лаьане — Газимаева Леше. Баьлар бутт, шу а дахьар. ХIаьта а кердача группана дьтува балхаш. Деннех байсанех бораг йоаккхаш хьана шура 80 — 85 килограмм мара цаэо. дикагIбола, ча доараша наьзно йолча группашкара 180 — 190 килограмм йоаккхача метте. Опыт йолаш, къахьетам дукхабезаш Газимаева хинианар а, цун вIаштIехьдалацар иштта шура чаккд — аз эгара тIехьа яр...

Цхьабакъда, цхьарчоа шай хIама ца хуле е. из дог тайпа ер керддача боахкагава ахметтел шанал соьгIа а шура яха йиш даларах. Яха а ер иштта деташ. Цу хьаьвсехьа по дукхаза а дийцадар, къайсадао.

«Хьайна ишта хете, из группа хьайта тIа а е. Iайхъ ахар бакъле Iа, Комсомолка ма йий хьо, — эIлаьцхао алхьабаран..»

Кадыроваш цIаккхъа а дага хинцадашар ший доттагIех — Iаьсех аьаста. Цхьабакъда, доавалацъа хIанз беха боалаш еш йолча йоттараша из де дезача кхоочайр из...

— ГIулакх де ховгал ойла йолча Зинайга дIахьорда аз Iаьсий, — аьлар цо бригадирага. — ТIахьайнга доахана группа сога хьая.

Бригадира шийна а дехадар из дига, цхьабакъда из цунга хIаьлча ла доавдIаниеш делаш. Яхий дехар кхоачашдир.

Кердача вьзпка дIаболабир комсомолка боах. гIулакх дика хора хьайбашта, Iаьсаш кхоачашйора де режим кхабеца йевкоьх. Доахаш ювдадар додаделар. бен бетта тIехкхоччашйора шура иаккхаре яаха. Деннех байсанех йоаккхаш йола шура 170—180 килограммага дIахкоочар.

Хала хар Яхийна, Iаьсий диадолао цуьна ахьаккха диьь а. ХIара дийнахь мастерхазе кхе чийхаар из тух зоала. Зайнйя новкъостал дова, цун болхаьа хьожар, из хоаа дIахьехар.

Яьча вогех хьаинкхао башха Кадырова гIадьюгаш данар. 3-ча моттигах кхоачам баьш по. ШоллагIча шера хьалхара моттиг яккха лаьрхIар Яхас. — ХIаьта цо из кхоачаш а дир.

ДIаухар шераш, пятилетк аш. Яхас доагIаз дизза дIалуш накъайоахао уж. Иштта из дара тIахьехар во фермера беррига доерхаш. Новкъостал доре ванна, къастта а къоагIчаона, опыт кIезига йолаш болча профессега гIоллаоча новкъосташта.

Цо наь лелайоза ший хьинарча новкъостаца, коллективе массаза а хьалхара моттиг лелаьача комсомолкашца Шахгераева Язманаца.

«Дош — дьначча хила дезаI» — иштта закон долаш я шера планагIа 2600 килограмм йаккха лаьрдIаьча метте, хIара кхоабача Iаттагара 2800 килограмм шура кхка дьна социалистически декхар тIанийна коммунистически къахьегама ударница.

Пхе шера плана хаьал дукхазе хьалхагIа кхоачашьйча Кадырова Яхас доккхий толамаш даьхар юбилейни шера а. 11 бетта хIара кхоабача Iаттагара 2694 килограмм шура йаккхар; хIаьта шуний хьоалал планагIа оттаьчул а лаьцагIа я. Шийна ихье чьяначу, 2680 килограмм шура яьккхача Язманаа хьалха ялдер Яха.

Дика толамаш декхараш дIахьехача шера В. И. Ленин ваь бIаь шу дузача денна хетаь Юбилейни медаль кIар Кадыровна. Лакха декхараш тIанийна Яхас кердача пятилетка ухх хьалхарча шера а. Иштта шура яккхара хьалхарча ах шера плана хаьал 30 ди хьалха кхоачашье, хIаьта белгалдаькха доагIа хьалхарча квартала плана цо хаьал 15 ди хьалха кхоачашьен хинаьла.

Яха тIехдика къахьегамхо хила ца Iеш, иштта дика активистка а я Кхоза юрта Совета депутатаала хержай Яха. Из хIара кертех районан Советий депутат я. Дизза кхоачашду цо харжархой наказаш. Из агитатор а халкъа тIаьхьожама группа член а я.

Теша безам боагIа цу къахьегам дукхабезаш, сатеш бoаш йолча, совхоза маж а хинна дIаэттаз довнаш наьхе кхалсага шоай боазам дIахо чIоагIбергболаз наьхьан хоаргдаларах.

Я. ЦУЕВ.

«СЕРДАЛО»
3-гIа оагI, 20 май, 1971 шу.

19 май—В. И. Ленина цIерагIа пионерски организаци хьахинна Ди

Кхоанарча пионерий Денна чIоагIа кийчо еш ю Грозне № 25 долча юкъерча школа пионерски организаци. Бакъда тахан къаьстта ала безам ба 6 «а» класса пионерски звенох.

Нохчий, гIалгIай, эрсий, дуьнненчa кхиъна къамий берех латтача отряда немцойн гIораьннача антифашиста Эрнст Тельмана цIи лелаю. Цу гIулакхо а, хIаьта пионерий цIейна кийчо еш хиларо а белхтоккхаме бора пионераш дика дешара, пионерий гIулакхаш тIехдика кхочушдара.

Дукха ха йоццуш городской пионерски организацеша итогаш йир «Массара а кийча» ахача маршехь хьалхарча этапа. Цар хьахьеккар городе аьттофаланговц хилара сий дола цIи № 25 йолча школа 6 «а» класса Эрнст Тельмана цIа лелаеча пионерски отряда хаьчалга. Из санна долча йоашта карагIдийнача дикача гIулакхех дуьц Авоткьо звеньевой волча отряда пионераша ГДР Золанд ахача юртарча пионерашка шоаш кхухьийтача письмош тIа. Немецки воттагIеша а дуьц цу хьакхельа. Цул соьгIа Эрнст Тельмана вахарах дуьца документаш кудола кхо посылка ийцай вай пионераша. Цар ноакъостал бийд Эрнст Тельманах йоккха материал гулъяра.

Отряда инициатива йоккха яй школа пионерски организаце «Знаней мекка» яха маршрут хьаллойдача. ХIаьта хIана, цу маршрута итогашка хьежача суш да цох хьахиннар. Звено пионерий дешараш кхеташ хилара процент 100 я, хIаьта царна юкъера 60 процент бараш дикеи тIехдикеи дешаш ба.

Боккхача лоархIаме а, хIаьта сакъердаме а ба пионераша бу тоххама болх. Дукхьал цар хьанарах вIаштIехьдаьннад Октябрьски района пионере летопись язье. Традица е хиина дIаэттад денала урокаш чакхйоахилза.

Дукха да пионерашта карагIдувла дика гIулакхаш. ХIаьта царех массанех а ух дика ловрIа в бу. ТIехьара е ала доагIа школе художественни самодеятельносте отряда пионераша дохка лецарах. Школе чаккхъяьллачу конкурсашкахь а цуьнах хилле ца а республика фестивале. Цига а хьалхара меттиг яьккхир отряда.

ХIокх 2 «а» класса дешархошта мифстиш лелаши ба пионераш. ЗIамагIа бола дешархой кийчбу цар пионерски дика гIулакхаш де-за, уж кхочушде дика а гIехдика а деша.

Тха фотокорреспондента С. Хакига дахкача укх суртош тIа: шоана бIаргагу отряда кхочушьеза мерроприятей стенд (лакехьа), отряда пионераш (лакхехьа).

ПИОНЕРИЙ ГIУЛАКХАШ

Укхаза эшаш бац тIахьежа дах. Мукъа дапар бераш хершахьа леза. Коридора чуре ловлеко дIалаьпаб пар берриге сакъердам, уйлаш. Хова кийчьа. лостам болаш, йIена я яа. ДIехьа мел хьежача тайп-тайпара виаш, пенгазеташ, портреташ, стендаш, кхийола бIарг-теркам тIехьа кхойкха же средствaш я укхаза. ЦIена а коридора чу, зизай хьаж хьаьсттаду фо да. Цу эстетико ца мукъа доакх, хоьал йовла, ӏаа ӏомаду бераш. Классашка дешаш, ладугIеш хина хало дIайоьхк корридоро бIарга хьмбола «болх» а бела.

Переменах арабоалаше а шоай гIулакхаш де дIаэттар бераш. Йиlгаша эзашта го бир (дукха да уж укхаза: чамаш тIа йолхача лестницай оагIонаш тIа, ковaш тIа, пенаш тIа—дIа-хьа мел хьежача), ножаш тайп-тайпара бос лепача къегача плиткех кхча йэкхача мозаика юхе гулбелар, кхоалагIбараш керда вралашна пен-газеташ деша эйттар...

Къаьстта теркам тIаоцаш а хова кийчъаь а в пионерий вахар дувцаш йола хьокхама средствaш. Йоккха пен цIалаьхаб стекло. Цу тIе Гайдара доккха портрет лоал (цуя цIи лелаю укхазарча пионерски дружина). Цу стекло хьахьоекх мел сакъердаме, мел къахьегамах диза да интерната пионерий вахар. Цара тикъ дIахьоцкаш, ле деаар белгалдеш, деклареш хьалхашка уттаеш хьикаре болх бу «Ровесник» яхача дружина совето. Цо хьалхашка уттаку зеклараш хоадам болаш кхоачашду «Звездочка», «Зарница», «Школа йсакхо» яхача штабаша, кхыча пионерий юкъерча организацеша.

ЧIоагIа хоза кийчьай пионераша Ленински зал. Бакъа вахарах дукха хIама да цу чу. Цух болх дакъеIа — лелийта вьина дьархIа вIашагIьеллай зала совет. Цо ӏалашду Ленинах дола литература, кхийола материалаш, цул музеянна буьзам лоттабу. ХIара отряда шаь-шай уголок и цу зала.

Дукха болх бу пионерий лекторий группа а. Массайолча отрядашка «Ильича страничкаш» яхача темай пикла лаьна беседаш яь баьнаб лекторашо пионерашa.

ХIара оршотдийнахь ерригача интерната вахаре хиина керда хIамаш дувйараш дика дешарна белгалбаьнцача къаьст-къаьстача дешархоех. БIарувча классех хIайха доп оаларии «Колокол» яхача клубе пионераш ба. Ца хоо хIама партIагта дIа-хьа хаттар шергаполаш, хIаьта къоасаме хола хаттар дуьне йиш йолаш «Дискуссионни клуб» а е укхаза. Цига бераша наст-касте дуьа къамий доттагIлех, эвъ-эздилах, культурах, искусствах, эстетиках дола дешаш. Цу клубе гулду бераш шоаш яхьа сакъердаме кинжка цийшача, кIоэги-дукха «къайла» йолаш кинофильм бIаргадайча.

Дика дешарна, хьакъала хилар-па, хIама хаpна, юкъарча вахаре дакъа лацарна белгалбаьннаб пионерашa Ужахова Тамара, Захарченко Света, Фирзауки Губаиш. Арсельтев Хьамбикар. Нашинев Тимур, Измайлов Саид. Берригаш а байда варгаш. Дукха ба шоай пионерски вахаре хьинаре къахьегарна хакъа лоаммаш. Цеика юкъера пхьабараш наст-касте мах ца боакхача путевкаш «Орленок» яхача лагере салаIа ухий. Измайлов Саид цига хиина вIаьевах дукха ха йоалаш.

Боккха дилча, цо шоай вахара чекъьашкe бахьа, шоашта шаргIара, маккъадагIьала хIама да берриаше укхаза ӏомазер. Дукха кердо эргалонаш кхийтай укхаза пионерски белха юкъе укх тIехьаре шие-хьа шераш.

Цу берригача пионерски белха ина телар, сийг латабер школа-интерната пионервожатa Латаева Людмила Петровна я. Дукха чаашш белха опыт а, Людмила Петровнай Пионерски белха профессе университет яьнхай ю, Казански чьоххамерча шоашo хаст сехк шера пионервожатa йолаш болх бий.

Моттигерча хьалашка хьежжа вIаштIехь а боахаш бу оаха болх йолх ю. — АттагIа долча гIулакхаш тIера дIаяола а пенна кIоаргаша лоагIа тхо. Дика ихеташ, эргача, кердача хIамах бокка сакъердача хулаш. Дукха IIe дапра тIера бераш за гIаттIай дараш.

Цун хоинар, балхенара безам дIабайнача тьехархой а оарпагIбьнаб Людмила Петровнайно ноакъостал хе.

Цатта къахьегаш вахар лаза ваш, ӏомадеш шоай эттара деаагIдоча цIейна — пионерски организаце Ленина пакъабаьххаб Назранерча школа-интерната пионераш.

М. ЗАНГИЕВ.

ЦIАККХА А ДИЦЛАЦ

...ДIадахача шера декабрь бетта дар из. ГаьларгIа Краснодонера Шаьла районерча ОйтаргIа школе-интерната цхьа бутт гаргга хьалха хьайийллача тIема сийлен музее хьошалIа баьхкар Сийлахь-боккхача Даьй-мехка тIема шерашна Краснодоне хиначa подпольни организаце кулгалхочун Ф. П. Лютикова сесаг, къонагвардейца кака йов. Вишневская, хIаьта Краснодонерча къонагвардейций сийна хьайийллача музея директор йов. Боровиковская. ТIема ветеранашта, тIемахой таргарча вахеца вIашагIкхетачe дакъа лаца баьхка йиш йоаш бисача дукхачар шоай автографаш яйтар музейга. Йов. Боровиковская: дукха дийцар къонагвардейций тIема гIулакхашта хетаьча шоай музейн экспонатех, царех шовех. Школа-интерната пионераша, комсомолашта берригача дешархошта боккхача сакъердамца ладийтIар йов. Лютиковас тIема шерашка шийн маро кулгалдеш хиинача подпольни организацех дийцачуйга. Дешархошта кIоаргга дег чу дийша уж дешаш цIаккха а дицлургдац. Сийрда кхоане хьаккхсилара, тахан царга партIаьта дешайнара бийнача Даьхе тешаmеча къонгий гIулакхаш, уж шоаш бицбергбац ОйтаргIа пионераша.

Мишта тоссадиннад пионерий хьоашал гаьларча Краснодонака? Тема сийлен музей хьеллаь дагадехар хIанз ворхIагIча класс серча дешархошта. Цу класса пионерски дружина яр къонагвардейка Шевцовай Любай цIерагIа. «Долче эттара хьалха вай кийчъе еза къонагвардейций турпала гIулакхаш дувца акспонаташ, — дагадехар. Масса болча пионераш из доaн «Йоагiхьа». Музей хьакъоасталачa шийн цIагIа яххьанца «минслохь» яр Цхьарчoв дагадехар доладьчох доги хургдий-хьотI, аьнна. Бакъда шоайчоа тIера боалаш бацар пионераш (ниттича оамалашо ма кхеной советски саг бера хана денз).

ВорхIагIча класса дешархой тахьа цаI саг, Краснодоне бахар. Уж вIашагIбеттабелар тIема ветеранашта, къонагвардейций таргарча вахаца, музее хилар. Дукха хайра царна керддараш, дукха хезар царех дуьнаш. ХIаьта кхохера а шоаш цIабоагIаш Краснодонера лаьтта дера пионераш.

...Пионерий музее сибот эргадьнкад укх лоамача хана. Шийн тайперча бархI дахьах латт из. ХIарачуйга хьежача бIаргадайнача юха а дагадох тIема шерий укхазара сурт. Къонабараштa, шоаш цига дакъа лоаmеш хилча санна, дуьхьалъуйтт уж шераш.

ПхелагIча класса дешархоша хьаьнча дзота, пулемета моделеш зIамига хиларах мара къоастадац боккъонка йолчарех.

ХIаьта дIахо Моздоке фашисташна баьча тIема панорама. Танкаш, салтий. ЦIа пхьа вIашIнте йоалла кнопка тоIайча тарлай «багарa» уха «ала». Цеповал шийн композиции хьаяра халонга дилача, из болх баьраш йкълагIча класса пионераш ба, пытча.

Цун улдув кийчьай «Граждански турпалаш», «Эша ца бубеннараш» яха граждански Сийлахь-боккхача Даьй-мехкен тIемий турпалех дувца стендаш, «Къонагвардейций подвиг» яха стенд. Цу стенда юхе латт Краснодонера дена латта. Геттара сакъердаме я «Интернациональни деклар» яха стенд.

Советски Союза турпалий цIераш тIайолча пенийн лакхъал йолча цIин плитана юхе латт. «Iаьрж делача вааьна» дийна «памятник», дааш йоаго цIн. Школа-интерната музее моллагIа торжественни мероприятишa чакхйоаккхача хана лоттаю из.

А. ГАДАБОРШЕВ.

ДУНЕ ЦХЬАН КIИРАГIА

БОКЪО ЛОАЦАРИ НИЗАШ ДАРИ

ВIашагIкхийттача Штаташка тIема дуьхьаларча манифестацешна дакъа лоацараштa низаш дела укх кIирагIа кердача лагIа тIа даьннад. Нагахьа санна хьалхарча этапе кхы тайпа уйлаш йолаш бараш Индокитаера «бIехa тIом» сонабелга хIадехараш «тешабара метод» керттерча дакъе полицейски дубинкаш, бIаргех хий ухийтaга чуйоала бомбаш, концентрацион лагераш хиннадe, хIанз болх хIиболабаьб судейски мантешкарча «законаш чаккхоахараша».

Хийна дIайолалийтай штамповкагIа приговораш уттаеш йола йоккха машен. Цу тIа а уж приговораш ленгара да массаза воал бIерсагIа а хул. Американски кепайоазоно лечa хоамегIа. Вашингтоне хиинача демонстрацешта кулгалдаьраштa — Брэдфорд Миттлунен Эбби Гоффмана 10 шера набахте боххара кхераш тIалатт.

Цхьабакъа Вьетнаме машар оттабара тIехьарча къовсамхошта низаш дара йола хIинзаре юридически торонаш кхоачамболаш хеташ эттара дьарaтIа болча реакционераштa. Дукхьал из бахьан долаш расист а мракобес а волча сенатора Истлэнда илх драконовски законопроект конгрессе дIабухьенний, хIаьта царга хьежача, масала, тIема дуьхьаларча выступлешка дакъа «лацар «Iанчахьал-кхенна зулам дар» санна лоархIаредолаш да.

Нагахьа санна уж законопроекташ конгрессе гIоале чакхьяха Истлэндан кхыча вашингтонски «ультрайн» вIаштIехьлоале, 10 шера набахта воаларен 10 эзар доллар гIоа тоххарех кхераш тIа-оттаргба тIема дуьхьаларча болама кулгалхошта этта ца Iеш кхеттел., полице йийттача, демонстраце дакъа лоацаш хиинача медицински ноакъостал даьца дола а. Цу цхьан хана чурча кхоэамалeн дешашта йолча ӏиаьлий палата комиссе (хIанз цига оал маккартизма хаанашка балийна гIоргъьвина хиинача антиамерикански гIулакхаш техкача комиссех) дерхI тIема дуьхьаларча болама организацешта дукхьалара, белгала аьлча, «Машарни нийсхоня гахоахa» хаалкьа коалицена» а «Машаоа тIехьарча къовсамхой къамал коалицена» а духьала террора шерра кампани чакхьякха.

Кiайча цIано вIоагIа мегаш я кхы тайпа уйлаш арашта дукьалара полицейски судебни репрессеш. Цу гIулакхе къаьстта чIоагIа оасцагIаьнна тIема дуьхьаларча манифестацешка дакъа лоацараштa кхы тIа а репрессеш ертьа яэш кхераш тIа а туйсаш программи кьаммаьлаш дешa волa вице-президент Агнюа юстице министр Митчелли. Цу дерригача хIамaй-маIаш да, бокъо йолаш законагIа доацаш дола гIулакхаш США пачхьалкхен политикага кхоачадеш хьалхьайдар.

Укх тIехьарча хана ВIашагIкхийттача Штатий хулача собитаца цIаьхка а дерригача дуьнена хьахьовх американски «демократе» боккъонна дола майда, Низаш долга, элементарни конституционни норманаш сага бокъонаш телхаьлга, кхы тайпа уйлаш аракша тIаккуйта — уж я цу чулоацама атрибуташ.

БРЮССЕЛЬ: КIИРЪЯЬ ЕШ ЙОЛА ТОРГ

Брюсселе чаккхьянай «Юкъарча рынка» мехкаштен, английски правительствени делегацен [illegible] Англи цу официальни цIерагIа «Европейски экономически сообщество» (ЕЭС) олача тоттача группировкана юкъеххьара условеш хьакъаьла еш йолча переговорий вргIааара (юкхьашца деза хIадагIа йола) тур. Торг хIанз а яр чIоагIа йикъьнеш. Переговораш цкъа санна дукхха а юкъагIьяьхай ЕЭС-а вах мехки йоашта юкъера къовсамаш барт вIашагIа ца кхетийташ дола дешаш дуцара а Англе хьакъе-хьарча юкъарча позицена дагадолара а из ийсъара а торо яар дукьа. Ше «Юкъарча рынке» дIачуэлара уттаю условеш кIаьдче гIерташ яр Англи, цу гIулакхе «алдена» чуйьарча, белгала аьлча, ФРГ-ечен Францеш юкъерча вIашхухьялинех пайда эза дагахьа. ГIулакхаш халача хьаа тIа оттадоре США бехкагIа укх довзнина Малхбузен Европе дукхача мехкашта енача «валюти хоршаха хьахиина низчаьлара хIамаш бахьеш долаш.

Дукхха проблемаш чуланьар переговорашка. Цареx цхьанрех хьаьна компромиссни решенеш тIанийцад, кхыраш, цу дакъе лоархIаметIаркъараш а, юкъалг тIехьадаьнкхах. Къоаста ца ел йисай, масала, «Юкъарча рынка» бюджете Англе лоамаргдолча финансови дакъа боарамаш а резервни валюта хьадсаш английски стерлингий фунта лоархIамах дола доа а санна йола лоархIамерш проблемаш. Къоаста ца даьт висай Нови Зеландера шурий продуктовi Англе хьачухьалхьарех дола доа. Цу цхьан хана Англе коеннай шийнех цу мехкашта зе а деш Къамий содружества мехкашкара шекар тIаккхахьарах долча дешашка. Тeркадие дезаш да, Англеин «Юкъарча рынка» мехкашта юкъерча къовсамий керттера дакъа духхьал цу демаьца дувзадения хилар, хIана аьлча англичанаша шоай продовольствени товарех керттера дакъа шоашта гIойле йолча маьхеца Къамий содружества мехкашкара тIаккхуьйта. Цу хиле гIулакх. «Юкъарча рынка» чуьа йойла а товараш шойла дIа-йоа, тIадара цу готтача болча юкъе ца доагIача кхыча мехкий эртбоалаш продукцена таможенни лаккхе сбораш еттача а оттадеш йолa преференци система.

ВIаши кIа яара кхаьнахь [illegible] кий керттера дакъе барт вIаштIехьдаьнний «Юкъарча рынка» ертбоалaма системана тахьтаьттар дукьа Англена кхе шера переход ха оттара хьакъелье. Ялх эташ оттаю продовольствени товарашта лоаду английски юкъхаш «кхине» мехкашкарча дIахагIча мьхашта «тIехьаккхедаре». Цу тайппара, Англе къахьегамхошта кхы тIа а дукъ хачдела дага ба. Цу гIулакха саготто кIеzига хо английски монополеш. Царна керттердар — «Юкъарча рынка» дIачу а яхь, цу кхыкъера шоай гIулакхаш тоадеш, шоай пайдаш даккхоахилга.

Цхьадола английски газеташ Англи кастта «Юкъарча рынка» дIачугIертьа хIаш гIалаш дукхьа а, дукхки дешки дика хийтта дьынача «Файнэншл таймсо» хIана далала дуьнчоа дукхьйа хоам бу, уйла тIаерзоо хIанзчу тIехьагIа къастаe езаш кхы а «кхъьметтигера проблемаш хийра». ХIанз уйла тIеравнай английски премьер-министра Хита 20 — 21 мае Париже Франце президентаца Помпидуга переговораш яра хьажийолча визита. Визито дерхIа керттерча хIамаех цаI — Англи ЕЭС-е дIачуйдала хьалхалара Франци, кхера а, шейгаха яккхар.

НЬЮСОМА ХАЛА МИССИ

Халача хьал тIа хул Африка бахка махбузехьаро политически деятелаш. Iаржача континенто уж тIайойдеш йолча тропически йовхах латташ укхаза гIулакх. Массаза а яхар ю, дукхагIа йола ха кондиционированни фо тулоатадеча установкие кийкьача комфортабельни отелашкеи кабинетошкеи болх бар. ГIудакх цкъагах латт; тIатIа халагIа хул парка шоаш Африка «доттагIий» лархIийта. ТIа-тIа хIашагIа топ парех.

Из, бакъала аьлча, шийна гучедаьлар Африка дешашта волча США пачхьалкхен секретара помощника, хIанз африкански мехкашца гIоала йоакха туристе лелаш волча Дэвид Ньюсомa. Эфиопски столица Аддис-Абеба хиинача пресс-конференце ше къамаьла деш, ВIашагIкхийтта Штатий африкански «дег тIаpa доттагIа» хетийта гIертар Д. Ньюсом. Цу хана из вешаьлийзер кхыметтех Африки США-я хоалкъашта юкъе цкъа функхадь «этнически юкъараь» хилар хьоаладе а, бувцараш, бекъдар аьлча, американски шоаш бар — шоай бIахкхуьйтачa шийн хоза африкански континентера дIайочча бIаьн шараш болча ёсарий тIехьенаш яр. Цхьабакъда, кхы воттча балахар цуи пресс-конференце гулбеннача африкански журналистий «дег тIаххийта», уж тоашоа хIаьта а.

Вашингтона хайкар хаттараш да дукхьал тоттар: «Мишта хIаладе делаш да, кортамукъаленга кхача гIерташ Къулбехьен Африка хьаккьаша энскенно-дIадехарача «тьалкаш» яхаш США правительства хабаргIа тела йоаш Форстера расистски режима поаараш дикка чIоагI а еш, тIа-тIа дукхагIа ЮАР-е ухийта американски капиталовложенеш? Цуна жоп дала гIерташ Дэвид Ньюсома цкъ воалаш дувцар. США цхьакха дича «[illegible]» ЮАР-ица американски [illegible] торговли [illegible]».

Цхьа бахьан долаш дахар ца хаттар госдепартамента винайта. Американски монополеша Къулбахьен Африке дIаухийта капиталовложенеш дентара дента ала самоволаш хилар бахьан долаш хIиха а ца Iеш. Африкански журналисташта хоеш дар, Эфиопе ца араелале хьалхагIа Ньюсома Мадагаскаре Къулбехьеи Малхбоалехи Африка мехкашкарча США дипломатически викалашна совещани яьнга. Цу совещаце цо американски дипломатешта тIадиллар къулбехьенафрикански расистанта керте латтача, ЮАР-ан Африкерча шоай мукъаерIарча мехкашта кхча «диалог» вIашагIйоалара хьакъеха дукха ха йоацаш дехаргIынчески предложени ехкача Форстера дIадолахдь гIулакх хьаллоацилга. Цу гIулакха цIаIан укх тайпара да: Африкански пхьоагIон фронт вIашагIйоаккхалга, дIаккхувдаеча хIамалгийн кхеча гIуддинийн ноакъостал Iеха а даш тайп-тайпара африкански мехкаш расистий болига чу дилоцьа.

Цхьабакъда, дукхагIа йолча африкански пачхьалкхашта цу гIулакха цIаIан еккха хьета а дIа, официально тIатьашка тоттар, цу тайпара «таамь» прадолжени. Дола хIама теркалдьаа тIехьагIа, Фостера хIалано юаш кхоачаргьера дукха йолагIестош де гIертанш американски империаллисте лабIдочах хIама лурдан. Африке гIояла турие еча хана Д. Ньюсома хьагучадьдьнча, лорайуши тхтам байнех долаш гIулахкашта хIаьхки а бахьдав из.

И. АБЛАМОВ,
Н. ЛАПИЦКИЙ,
Г. СКОБЕЛЕВ.
(ТАСС).

Грозне бахача наха—баьцадаараш

Укх деношка «Горплодоовощторга» тиханашка дохка доладьд тха совхоза бешанашкара чуйгне хорсанаш. ХIанзале 16 тонн сомегIа хорсанаш дIавадьнйтад бешанаш лелараша Грознерча къахьегамхошта, кхы а 10 тонн гаргга хорсаш чуэце дага да. Сиха чуэка дерхI оаха юкедисараш, хIана аьлча, цу лаьтта кабуц хIае еза я.

Кастта Грозерча тикашка кхоачаргъе тха помидораш а. Уж 230 гектара тIа дIайийнай — царех 120 гектар ги тоссаш, хIаьта 100 гектар рассада дIаьвай дIайийнар. ХIана беррига а теркаш тIабахийтаб оаха оасарна къовсам лоаттабара. ХIара звенос шийна тIачIоагIъьача участкана оасар ду, хий летт.

Совхоза доалаьа 680 гектара тIа дIайийна сомий бешанаш я. ХIара шера боалама дикка пайда лу цар. ХIана дизлагIа соий бешанашта еш йоза химобработка чакхйоалаш латт, цахаддаш хий летт.

Совхоза къахьегамхошта дерригa а лу Грозерча къахьегамхой дьаштaш кхоачашдаpa.

Ш. ВОЛКОВ,
Грозненски района сомийбьацадарий «Родина» совхоза керттера агроном.

ХАОТТАМ

Тахан республика гIоллен Гроз-нен лоадамбоалаш моркам а болаш. Йоачая а йоалаш, малхбоалехьара тIаьххьача боараме, цхьазе чIоагIа мух а хьекхаш хи хила а фегара температура республике гIоала 18—23, Грозне 20—22 градус йIовхал йолаш хила я тарлу. Кхоана ломмек кIезиг-дукха моркам а йолаш, къуйне малхбоалехьара гIаьххьача боараме мух а хьекхаш хи хила а фегара температура бийсашка 10—15, деношка 21—26 градус йIовхал йолаш хила я тарлу.

Метеостанци.

Псковски области колхозашкарчеи совхозашкарчеи 700 сонгIча специалисто укх шера шоай говзалаш лакхъергьа юртбоалана кадрай квалификаци лакхьеча областной школе хIанзале а керда техникеи боахам лелабера хьалха латта методашеи йIазай 300 агронома, зоотехника, бухгалтера, бригадира.

Сурта тIа: бухгалтерий занятиш. Хьалхашкаьа (аьрдехьара аьттехьа) комсомолкаш Яковлева Людмилен («Зебелье» яхача совхоза керттера бухгалтер) Громова Евгении («Пашратовский» совхоза керттерча бухгалтера заместитель).

М. Бласкина сурт.
ТАСС фотохроника.

Х. I. ИСАЕВ

Кхалхав 1936 шера дезa КПСС член хинна Исаев Iумарий Хасбулат.

Нов. Исаев Х. I. ваьа 1910 шера кхача ахархочун дезале Нохч-ГIалгIай АССР-а Шаровски районе Хьажмедой яхача юрта. 1930 шера [illegible] шера йола совпартшкол [illegible] тIехьагIа дIадолалу цун къахьегама вахар.

Нов. Х. I. Исаева балхаш даь Гудермесски районерча юкъерча школа заведующи, Асланбекски а цул тIехьагIа Ачхой-Мартана а юртсовети председатель, Старо-юртовски райисполкома председатель, Нохч-ГIалгIай АССР-а юрта боахама министр, [illegible] волаш.

1942 шера дена 1943 шерага кхачалца КПСС Нохч-ГIалгIай обкома шоалагIа секретарь волаш болх бeб. 1943 шера дена 1960 шерага [illegible] — ИВД органашка.

1960 шера дена гIаннавалча йов. Х. I. Исаев болх беш вар «Сельхозтехника» объединена председатела заместитель волаш.

Советски боахаме органашка дукхача шерашка беркат долаш болх барах йов. Исаева «За трудовую доблесть», «За доблестный труд», «В. И. Ленин ваь 100 шу кхаьре сийна» яха медалашца Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Сийлен грамотеца сийнай.

Тхона дийн дагалаттаргва Исаев Х. I.

Ноакъостий группа.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

Хьажа, ладугIа

18 МАЙ

ТЕЛЕВИДЕНИ

18.00 — Передачай программа. 18.05 — Россе пачхьалкхен премия лауреаташ, Виталий Загрутдин (гIалгIай меттала). 18.30 — Малхлоаний ленински университет. Технически прогресса кадраш. Iадмаьи техникаи кердача болгьа специалистай кийчбарех профессионални ориентаци хьахьесьа КПСС XXIV съезд. 19.00 — Телевизиони передачараш (гIалгIай, эрсий меттала). 19.30 — Документальни фильм. 19.30 — Ог ладугIаш я. 19.50 — Шоана бераш. 20.00 — Дуне хьалхьенга юкъера обозрени. 20.10 — Республикански культпросветучилища дешархой концерт. 20.56 — Передачай программа. 21.00 — Советски кино искусство дагIоаш. «Тхо Кронштадтера да» яха художественни фильм.

РАДИО

6.30 — Юрта Iуйре (эрсий меттала). 6.45 — Ахьараш. 6.50 — Хоамаш. 7.00 — Москва. 7.40 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.30 — «Сердало» газета обзор. 7.35 — Москва. 8.15 — Передачай программа. 8.25—Нохч-гIалгIай лирически эшараш (гIалгIай меттала). 8.45 — Бахача наха Iоадаь массагIана удлаеча ахча — пятилетка кхоачашъеча гIо ду. 9.00 — Москва. 16.05 — «Дьален кришка» яха передача. 16.25 — Хоржаншта махьдолхаш. «Дита хьайхараж» яха очерк (эрсий меттала). 16.40 — Пятилетка хьалхара шу. Промышленноста болхлошта (нохчий меттала). 16.55 — Ахьараш. 17.00 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала). 17.15 — Вай индустриальни мохк (эрсий меттала). 17.30 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 17.45 — Керда хоамаш (эрсий меттала). 18.00 — Москва. 18.15 — Къахьегамa ца дIадаьнначул тIехьагIара концерт (эрсий меттала). 18.40 — Москва.

19 МАЙ

ТЕЛЕВИДЕНИ

18.00—Ленина цIерагIа пионерски организаци хьахиннача Дена дехаль передача. ЦIеча майданера трансляци. 18.00 — Передачай программа. 18.05 — Пионерий Дена. 18.30 — Киножурнал. 18.30 — Телевизиони передачараш (нохчий, эрсий меттала). 18.55 — Хоамаш, реклама. 19.00 — Футболах йола СССР чемпионат. «Арарать» (Ереван) «Кайрат» (Алма-Ата). Ереванера передача. 19.40 — «Большой смена» яха телевизиони журнал. 20.45 — Шоана, бераш. 20.30 — Музыкальни комеди Пятигорски театра спектакль.

РАДИО

ЛЕНИНА ЦIЕРАГIА ПИОНЕРСКИ ОРГАНИЗАЦИ ХЬАХИННА ДИ

6.30 — Ичиаш: эшараш хахара берараш (нохчий меттала). 6.50 — Хоамаш. 7.00 — Москва. 7.20 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.20 — «Ленинан некъ» газета обзор. 7.35 — Москва. 8.15 — Передачай программа. 8.30 — Малхлоаний ленински университет. «ТIехьагIа кхуйна дар къовсамна хьехуа» яха беседа (гIалгIай меттала). 8.40 — «Къона тIехье» (гIалгIай меттала). 9.00 — Москва. 16.00— Передачай программа. 16.00 — «Партийни съезда сецаеаш Iойладеш» яха корреспонденци (гIалгIай меттала). 16.20— «Лорале йаьнтикаш» яха беседа (нохчий меттала). 16.35 — Пятилетки довка гIалаш. Промышленноста болхлошта (гIалгIай меттала). 16.50 — Iенгаш технически информаци. 17.00 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала). 17.15 — Юртара хьаж (нохчий меттала). 17.30 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 17.45 — Керда хоамаш (эрсий меттала). 18.00 — Москва. 18.10 — Микрофона хьалхашта ца издани издательства керттера редактор В. Дикиев. 18.40 — Москва. 20.00 — «Къонал» (гIалгIай меттала). 20.30 — «Илли дехк Айдамирова Мирьакан» яха музыкальни передача (нохчий меттала). 21.00 — Москва.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный Ленина улица, 11 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-90; редактора зам.—3-30-11; [illegible] секретара — 3-34-30; партийни вахара, культура, промышленноста отделий — 3-42-30; юрта боахама отдела — [illegible]; письмий отделеи бухгалтереи — 2-00-71.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революци проспект, 7/04.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-90; зам. редактора — 3-30-11; ответственного секретаря — 3-34-30; отделов партийной жизни, культуры и промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства—[illegible]; отдела писем и бухгалтерии — 2-00-71.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/04.

СФ02294. Заказ № 4958.